

Omzien als fundament

Beleidsplan Sociaal Domein 2024 - 2027

gemeente URK

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD *3*

LEESWIJZER *4*

1. **De uitvoering van het Sociaal Domein** *6*
2. **Terugblik beleidsperiode 2019-2023** *10*
3. **Een groeiende en veranderende samenleving** *12*
4. **Het Sociaal Domein richt zich op samenwerking** *18*
5. **Onze plek in de regio** *22*
6. **Ambitie , visie en leidende principes** *26*
7. **Leidend principe: op Urk is de basis op orde** *30*
8. **Leidend principe : op Urk helpen we waar nodig** *35*
9. **Leidend principe: op Urk passen we op elkaar** *39*
10. **Leidend principe: op Urk blijven we in verbinding** *43*
11. **Bedrijfsvoering en financiën** *48*

Bijlage: wetgeving in het Sociaal Domein *51*

Met toestemming van de lokale krant Het Urkerland zijn hun foto's gebruikt voor deze nota. Andere foto's komen uit de eigen beeldbank.

VOORWOORD

‘Genoegzaamheid kan leiden tot achterover leunen’

Zoals de meesten wel weten ben ik afkomstig uit het onderwijs. Als directeur in het primair onderwijs waakte ik voor genoegzaamheid. Wanneer je er van uit gaat dat alles wel goed loopt en de resultaten dat ook weergeven is het van belang om juist scherp te blijven. Niet voor niets hoor je coaches binnen de sport vaak zeggen ‘aan de top blijven is moeilijker dan er te komen’. Dit geldt niet alleen voor de sport, maar dus ook voor het onderwijs en we kunnen het sociaal domein daaraan toevoegen.

De gemeenteraad heeft de afgelopen jaren regelmatig het vertrouwen uitgesproken in de beleidsaanpak van het Sociaal Domein. Samenwerkende organisaties geven ons in de beleidsevaluatie 2019-2023 het advies om door te gaan op de ingeslagen weg. Natuurlijk ben ik er trots op waar we nu staan en vooral ook trots op de tomeloze inzet van onze medewerkers en de proactieve houding van de organisaties. Des te belangrijker om dan te waken voor genoegzaamheid. Van achterover leunen mag binnen dit domein geen sprake zijn.

In het nieuwe beleidsplan 2024-2027 gaan we zeker verder op de ingeslagen weg, maar wel met nieuwe kennis en opgedane ervaringen. Daarbij hebben we elkaar nodig. Samenredzaamheid is en blijft noodzakelijk. Het blijft een belangrijke uitdaging om de zorg betaalbaar te houden, eenzaamheid te bestrijden, elkaar te blijven vinden in tijden van polarisatie.

Gelukkig hebben we op Urk niet te klagen over het maatschappelijk initiatief. Daarbij spreek ik wel de wens uit dat we binnen het Sociaal Domein niet gebonden worden aan een veelheid aan regels. Ik blijf me inzetten om de bureaucratie in regelgeving te voorkomen. Diezelfde inzet pleeg ik in de aandacht voor al onze inwoners. Laten we de focus niet teveel richten op die 5 tot 10 procent situaties waarin het mis kan gaan. Het filmpje van de winnaars van de kunstprijs 2022 van 2 jongeren die visueel illustreren wat negatieve aandacht met hen doet raakt mij tot op de dag van vandaag (klik hier).

Ik ben blij dat we met het programma DURF de breedte van heel onze samenleving zoeken wanneer het gaat om onze kinderen, jongeren, maar ook ouders. Daarbij focussen we ons dus niet op die 5 tot 10% alleen. Opgroeien in een kansrijke omgeving gaat uit van een gezonde leefstijl en het omzien naar elkaar gaat ons allemaal aan. Goed om met het oog op de toenemende vergrijzing ook onze ouderen hierin volop mee te nemen.

Duidelijk is dat het Sociaal Domein zoveel meer is. Het is zo omvattend dat het haast onmogelijk is om overzicht te behouden. Het Sociaal Domein is constant in beweging. Het nieuwe beleidsplan is daarom geen statisch document. We zullen blijven inspelen op ontwikkelingen. In de uitvoering gaan we niet uit van genoegzaamheid, maar tonen we durf, zoeken we de ruimte op en staan we open voor ideeën en suggesties van inwoners en maatschappelijke partners.

Van achterover leunen zal geen sprake zijn.

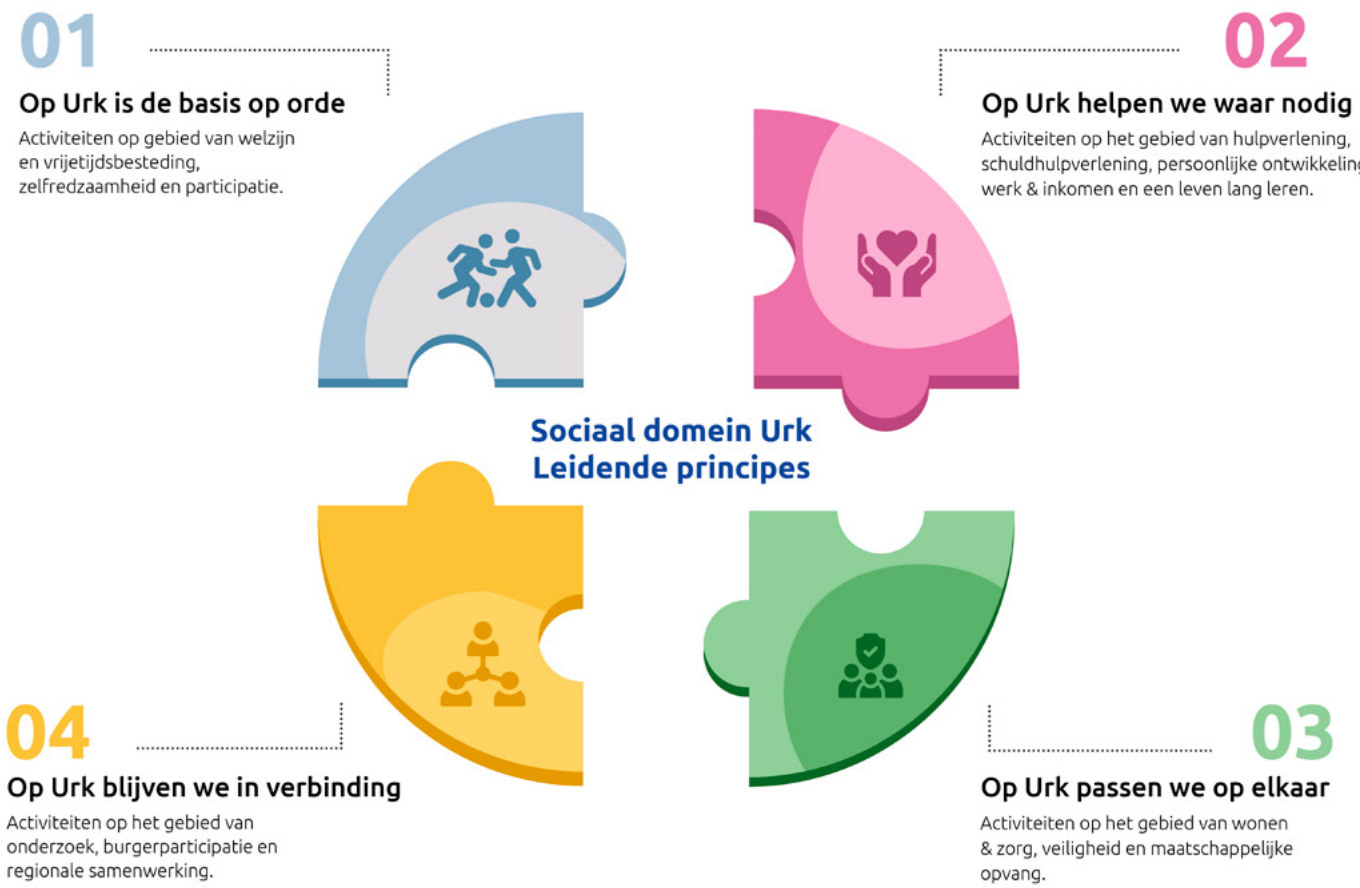
Freek Brouwer
Portefeuillehouder Sociaal Domein

LEESWIJZER

In 2015 is de decentralisatie van het Sociaal Domein in gang gezet. Hiermee bedoelen we de omslag van een verzorgingsstaat naar een lokale participatiesamenleving. De gewenste transitie, transformatie en integrale benadering vragen veel van de gemeente en de samenwerkingspartners.

HET SOCIAAL DOMEIN IS COMPLEX

Het Sociaal Domein is complex. Niemand kan voorspellen hoe het terrein zich zal ontwikkelen. Het Sociaal Domein werkt namelijk samen voor en met inwoners en samenwerkingspartners, met elk eigen percepties, doelstellingen en belangen. Die mensen en partners hebben voortdurend interactie met elkaar. Daarnaast zijn er landelijke en regionale ontwikkelingen, maar ook jurisprudentie, die invloed hebben op de uitvoering. Denk bijv. aan het Integrale Zorg Akkoord, Gezond Leven Akkoord of de gewenste regionale samenwerking op het terrein van de jeugdhulp. Deze interactie zorgt voor steeds andere uitkomsten. Zowel wenselijke als niet wenselijke. De complexiteit en die onvoorspelbaarheid brengt dan ook risico's met zich mee.

EEN ACTUELE FOTO VAN HET SOCIAAL DOMEIN

Dit beleidsplan is iets uitgebreider dan het vorige. Dat is om weer een goed beeld te krijgen van het Sociaal Domein. Op deze manier wordt er een actuele 'foto' gemaakt van het beleid Sociaal Domein. Tegelijkertijd is het onmogelijk om alles in het Sociaal Domein uitgebreid te verwoorden of aan de orde te laten komen in dit beleidsplan. Daarvoor is het Sociaal Domein simpelweg te groot. Dit doet niets af aan alle andere activiteiten. Deze zijn minstens zo belangrijk en vergeten we zeker niet. In het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma werken we de concrete activiteiten uit.

BLIJVENDE NOODZAAK VAN INTEGRAAL WERKEN

Urk is uniek: de historie, de verbondenheid tussen inwoners, de zelfbewustheid van de inwoners, het arbeidsethos en de sterke geloofsgemeenschappen. Dat heeft veel positieve kanten, maar het zorgt ook dat minder positieve dynamieken (extra) sterk kunnen doorwerken. Daarom kent Urk unieke uitdagingen in de positieve ontwikkeling van Urk. Mede op basis van het Plan Golfbreker heeft begin 2023 het Verweij Jonker Instituut een impact analyse verricht voor de gemeente Urk. Daarin onderstrepen ze de noodzakelijke en blijvende integrale benadering. In dit plan wordt de integrale werkwijze vanuit Sociaal Domein verder uitgewerkt en toegelicht.

INHOUD BELEIDSNOTA

In deze nota willen we iets benoemen over de beleidsevaluatie 2019-2023, laten we zien hoe we inhoud geven aan het integraal werken en benoemen we onze plek in de regio. We willen laten zien dat de samenleving verandert en wat daar de invloed op kan zijn in het Sociaal Domein. Vervolgens verwoorden we onze ambitie, visie en doelstellingen en laten we vanuit een viertal leidende principes zien wat de komende jaren onze aandacht vraagt. Dat doen we vanuit een breed kader. Op die manier is in de nieuwe beleidsperiode voldoende ruimte om (bij) te sturen op ontwikkelingen.

OMZIEN ALS FUNDAMENT; BIJ DE TITEL

Met de titel van dit beleidsdocument willen we aangeven te willen leren van het verleden met het vizier op de toekomst. We werken door vanuit de (goede) basis die in de vorige beleidsperiodes is gelegd. Tegelijkertijd drukt de titel uit dat wij in onze Urker samenleving alleen iets kunnen bereiken als wij omzien naar elkaar. Juist vanuit onze identiteit is het bieden van (informele) zorg aan onze naaste ook een opdracht.

1. De uitvoering van het Sociaal Domein

Hoe staat Urk ervoor?

Hiernaast staan enkele gegevens om een beeld te geven hoe Urk ervoor staat in het Sociaal Domein. Ieder jaar verwerken we de meest belangrijke cijfers in een financiële rapportage. Op het moment van schrijven van dit beleidsplan waren de cijfers 2023 onvoldoende bekend.

Formele zorg	2019	2020	2021	2022
Aantal clienten lokaal maatwerk (excl. regio)	716	777	895	889
Beschikkingen Jeugdhulp (ZIN) - lokaal	561	569	650	704
Beschikkingen WMO (ZIN) - lokaal	396	455	470	563
PGB Jeugdwet	8	3	4	4
PGB Wmo	10	7	10	11
PGB Huishoudelijke Hulp	88	68	99	81
Beschikkingen hulpmiddelen	-	-	251	280
Aantal inwoners Algemene Bijstand	138	136	148	151
Aantal inwoners Bijzondere Bijstand	157	168	144	573
Aantal inwoners Wet Inburgering	-	-	-	11
Relatief schoolverzuim	225	145	285	370
Absoluut schoolverzuim	-	12	6	-

Toelichting: de data van de hulpmiddelen was onvoldoende bekend in 2019 en 2020. En in de stijging van de Bijzondere Bijstand in 2022 zijn de energietoeslagen verwerkt. In het overzicht van de informele zorg ziet u de corona jaren 2020 en 2021 terug in de vervoersaanvragen.

Informele zorg	2019	2020	2021	2022
Ingeschreven mantelzorgers	672	734	817	879
Ingeschreven jonge mantelzorgers	96	94	85	116
Ingeschreven vrijwilligers	978	945	890	1100
Contacten clientondersteuning	1591	1971	1977	1306
Deelnemers Mit Eenkanger	151	152	155	201
Koppeling kerken en informele zorg	59	32	51	48
Persoonsgebonden alarmering	142	139	133	121
Koppeling vervoersaanvragen	1636	445	583	1523

vanuit jaarverslag Caritas Urk

VAN BELEID NAAR UITVOERING

Gemeenten moeten een meerjarig beleidsplan Sociaal Domein vaststellen. Hierin staan de beleidskaders. De gemeente Urk kiest er voor om deze kaders zo algemeen mogelijk te benoemen. Dat komt omdat de ontwikkelingen in het Sociaal Domein snel kunnen veranderen. Daarom stelt het college van B&W elk jaar een Uitvoeringsprogramma vast. Hierin blikken we terug op de resultaten van het afgelopen jaar en benoemt het college vanuit het beleidsplan en ontwikkelingen, speerpunten voor de uitvoering in het komende jaar.

INTEGRALE VERORDENING EN BELEIDSREGELS

Door wetgeving moeten gemeenten een actuele, juridisch juiste verordening vaststellen. Verordeningen zijn juridische handhavingskaders en zijn bedoeld om de wettelijke regels aan te vullen. De Integrale verordening Sociaal Domein is gebaseerd op de Jeugdwet, Participatiewet en Wmo. Uit deze verordening ontstaan meer gedetailleerde werkwijzen, procedures, tarieven en criteria. Deze vatten we samen in beleidsregels Jeugdhulp, WMO en Participatie. Het vaststellen van de beleidsregels is een bevoegdheid van het college van B&W. De integrale verordening en de beleidsregels maakt het mogelijk voor de toegangsmedewerkers (klantmanagers) om integraal de hulp-op-maat aanvragen van inwoners te behandelen.

TOTSTANDKOMING MAATWERK

De mogelijke kloof tussen beleid en wat de praktijk vraagt is een dagelijkse werkelijkheid. Vaak moet een oplossing op maat in de zorgvraag gezocht worden. Een belangrijk kenmerk daarbij is dat de gemeente behoorlijk wat autonomie heeft in de uitvoering van beleid om eigen beslissingen te kunnen nemen. Van klantmanagers vragen we dagelijks om met de gestelde kaders en regels, besluiten te nemen over unieke situaties. Niet alles wat afwijkt van de norm hoeft tot professionele zorg te leiden. Tegelijkertijd is het van belang te weten dat de zorg vooral ook tijdelijk is. Juiste zorg op juiste moment en voor de juiste duur. In de hulpverlening moet het uitgangspunt zijn dat de inwoner zichzelf zoveel mogelijk kan redden en meedoet in de maatschappij. Hierdoor is de inzet van de professionele hulpverlener niet meer nodig.

Soms is het goed om een regievoerder te hebben die naast de klantmanager staat. Dit is als inwoners zorg mijden, als zorgvragen hoogcomplex of domeinoverstijgend zijn, zorg stagneert of crisis dreigt. Deze regievoerder heeft doorzettingsmacht. Enerzijds in het maken van een inhoudelijke afweging welke zorg noodzakelijk is. Anderzijds in het mandaat om te zorgen dat de genomen beslissing daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Deze taak als regievoerder is binnen gemeente Urk belegd bij de brandpuntfunctionaris. De klantmanagers kunnen bij dit soort casussen niet alleen een beroep doen op deze brandpuntfunctionaris, maar ook op gedragsdeskundigen. Op deze manier is het mogelijk om met de zorgverlener in complexe zaken een behandelplan op te stellen.

De gemeente Urk heeft een Lokale Expert Tafel. Dit is een lokaal overleg met vaste deskundigen om casuïstiek te bespreken. Het gaat hier vooral om complexe, vaak domein overstijgende casuistiek. In dit overleg organiseren we slagkracht die bij zulke casuïstiek noodzakelijk is. Vanuit de deskundige integrale analyse geven de deskundigen een advies. Dit advies neemt de gemeente Urk over. Een dergelijk overleg wordt regionaal ook georganiseerd. Wettelijk moeten alle jeugdhulpregio's beschikken over een Regionaal Expert Team. GGD Flevoland heeft het voorzitterschap hiervan.

CLIËNTERVARINGSONDERZOEK

De ervaring van inwoners is voor gemeenten een belangrijke bron voor het verbeteren van het beleid en dienstverlening. Een wettelijk verplicht cliëntervaringsonderzoek (hierna CEO) is hiervoor een belangrijke methode. Dit onderzoek besteden we uit. Dat komt onder andere vanwege de AVG. Algemeen beeld is dat de inwoners tevreden zijn over de geleverde zorg en de diensten van de gemeente.

Helaas is de respons op de CEO op Urk laag. We probeerden allerlei manieren uit om hier verandering in te brengen. Ook landelijk wordt gewerkt aan een meer toegankelijke manier. Zo werden landelijk verplichte vragen vervangen door verplichte topics. Op deze manier kan de gemeente het onderzoek toespitsen op lokale behoeften. Daarnaast monitoren we de kwaliteitsonderzoeken van onze samenwerkingspartners. Wij krijgen bijvoorbeeld inzage in het tevredenheidsonderzoek bij samenwerkingspartners door Caritas Urk (in kader van aansluiting formele en informele zorg).

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

De Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet verplichten gemeenten om inwoners te betrekken bij de uitvoering van deze wetten. De Adviesraad Sociaal Domein (hierna ASD) op Urk is een onafhankelijk orgaan dat gevraagd en ongevraagd advies geeft. Dit doen ze over veel verschillende thema's binnen het Sociaal Domein. De ASD bestaat uit inwoners of vertegenwoordigers van groepen inwoners. De gemeente stelt ambtelijke ondersteuning beschikbaar voor de ASD. Deze ondersteuning bestaat uit het bijwonen van de vergaderingen van de ASD en het geven van toelichting op de adviesaanvragen. Bovendien is de beleidsambtenaar een vraagbaak voor de ASD.

ALGEMENE VOORZIENINGEN - SUBSIDIEBELEID

Met algemene voorzieningen organiseren we laagdrempelige activiteiten voor alle inwoners. Daarmee wil de gemeente Urk de leefbaarheid vergroten. Tegelijk is het een middel om een verschuiving van aanbod te creëren van maatwerk naar collectieve algemene voorzieningen. We faciliteren het netwerk van informele zorg en zoeken verbinding met formele zorg. Hiermee borgen we de integrale aanpak. Het moet voor de inwoner niet uitmaken waar het signaal van de hulpvraag binnenkomt. Dat vraagt van ons om buiten het eigen domein te kijken. Zo bestaat de verwijskaart van Caritas Urk, die alle samenwerkings-/zorgpartners hebben ontvangen. In deze verwijskaart is de dienstverlening van Caritas Urk kort en overzichtelijk in beeld gebracht.

Het sturingselement van de algemene voorzieningen zijn de subsidies. Hiermee realiseren we doelen en effecten. Voor subsidies heeft de gemeenteraad subsidiebeleid en de subsidieverordening vastgesteld. Productief Partnerschap is daarin een belangrijke methode. In deze methode maken we onderscheid tussen het ‘wat’ en het ‘hoe’. De gemeente bepaalt wat zij met de subsidie wil bereiken. De professionals hebben vervolgens een belangrijke inbreng in hoe dat doel bereikt kan worden. Professionals worden zo in hun kracht gezet. Gesubsidieerde samenwerkingspartners verantwoorden hun bereikte resultaten via vertelsessies en klantervaringsonderzoeken. In de vertelsessies bespreken we de voortgang, behaalde successen en de knelpunten. Op deze manier krijgt de gemeente actuele en concrete informatie. Deze gesprekken zorgen voor een gedragen beleid en gedragen visie. Aanpassing van beleid kan zo snel gerealiseerd worden.

GEMEENTELIJK VASTGOED

Om doelen te bereiken of te voldoen aan wettelijke taken beheert de gemeente maatschappelijk vastgoed. Voorbeelden daarvan zijn sportvelden, sportaccommodaties en onderwijshuisvesting. Denk daarbij concreet aan de wettelijke uitbreiding van het bewegingsonderwijs, het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de wens om gebouwen multifunctioneel te gebruiken. Dit vormt een essentieel onderdeel van de gemeentebegroting.

DURF

Belangrijk onderdeel in de preventie is de DURF-aanpak (met daarin de relatie met het landelijke project Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)). Na een succesvolle pilot van 3 jaar is de gemeenteraad unaniem: DURF moet worden doorgezet.

De gemeente heeft een koppositie en wordt landelijk vaak als voorbeeld gebruikt. Het doel is een veilige, gezonde en kansrijke omgeving waarin jongeren kunnen opgroeien. De gemeente doet het echter niet alleen. Op basis van productief partnerschap wordt er programmatisch gewerkt aan een verdiepingsslag. Het is immers belangrijk dat op beleidsniveau alle terreinen binnen de Urker samenleving met elkaar verbonden worden:, handhaving/veiligheid, zorg, onderwijs en welzijn.

DURF VOOR EEN GEZOND VEILIG KANSRIJK URK

De (wettelijke) kaders voor deze programmatische aanpak zijn vastgelegd in het programmaplan en het strategisch communicatieplan. In het programmaplan zijn de doelstellingen en de missie, visie en strategie uitgewerkt. Het programmaplan definieert het tweejaarlijkse proces en de werkwijze voor DURF. In het strategisch communicatieplan zijn de ‘tone of voice’ en de ‘tone of image’ van DURF beschreven. De documenten vormen bovendien de basis voor de te schrijven fase- en uitvoeringsplannen. Bij een nieuwe werkwijze hoort een passend logo en huisstijlboek. Zo kan er door de gemeente en samenwerkingspartners consequent en eenduidig gebruik gemaakt worden van de huisstijl. Dit alles is medio maart 2023 door het college van B&W vastgesteld.

DURF werkt via een twee jaarlijkse cyclus. De uitkomsten van de vragenlijst en de verdiepende interviews vormen de basis. Urker samenwerkingspartners, zoals sport, onderwijs, cultuur en verenigingen, bedenken welke acties, interventies en maatregelen worden ingezet om de beschermingsfactoren te versterken en de risicofactoren te verminderen. Deze samenwerking rond interventies moet de komende jaren groeien. De uitvoering van het DURF-programma moet ingebed zijn in het DNA van alle samenwerkingspartners.

2. Terugblik beleidsperiode 2019-2023

Begin 2023 gaf de gemeente Urk Flever en Zorgfocuz opdracht om haar beleidsplan Sociaal Domein 2019-2023 te evalueren.

ACHTERUIT EN VOORUIT KIJKEN

We wilden hiermee inzicht krijgen in de inrichting en uitvoering van het beleid en de wettelijke opdracht in de afgelopen periode. Tegelijk moest de evaluatie aanbevelingen geven voor de inrichting en uitvoering van toekomstig beleid. Met de onderzoeksresultaten moet dus zowel achteruit als vooruit gekeken worden.

Al bij de start van de evaluatie was duidelijk dat zaken anders waren gelopen dan in de vorige beleidsperiode werd bedoeld. Dit kwam door onder andere COVID, de opvang van Oekraïense vluchtelingen en andere (wettelijke) ontwikkelingen (zoals energietoeslag). In de evaluatie ging het daarom niet direct om uitvoerig inzicht in behaalde resultaten, maar naar de overtuiging of het geleverde werk en de gemeentelijke regierol 'goed werk' is. De input in de evaluatie van samenwerkingspartners was daarom heel belangrijk. De beleidsevaluatie is afzonderlijk gerapporteerd aan het college van B&W.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de documentstudie en de gesprekken met betrokken partijen kwamen de onderzoekers tot 7 aanbevelingen voor het nieuwe beleidsplan. Deze krijgen een plek in deze nota.

1. Ga door op ingeslagen weg, verandering is kwestie van lange adem.
2. Heb blijvende aandacht voor samenwerking en integraliteit.
3. Zoek balans tussen concrete doelstellingen en flexibiliteit in beleid.
4. Leg meer (werk)afspraken vast en hang het expliciet op aan beleidsdoelstellingen.
5. Werk uit wat een robuuste regio en 'couleur locale' voor Urk betekenen.
6. Kijk of meerjarige subsidie mogelijk is, dit past bij sturen op maatschappelijke effecten.
7. Anticipeer op vergrijzing en heb aandacht voor relevante thema's.

Ervaringen in het Sociaal Domein

De samenwerking met de Gemeente Urk, ervaren wij als zeer prettig. Korte lijntjes, en deskundige medewerkers maken het werken en besturen van de stichting zeker gemakkelijker. Voor allerlei vragen, en overleg weten we elkaar goed te vinden, en door regelmatig met elkaar om tafel te zitten, maken we met elkaar mooie stappen. Kortom: mooai zo daar gaan op de ingeslagen weg, zodat we snel en adequaat kunnen handelen.

Gerrit Meun,
voorzitter stichting Hulp & Steun

Wat mijn werk leuk maakt is dat een goed leerplichtbeleid ervoor kan zorgen dat kinderen, ongeacht hun sociale of economische achtergrond, gelijke toegang hebben tot onderwijs. Kinderen krijgen hierdoor gelijke kansen om zich te ontwikkelen tot actieve, geïnformeerde burgers die bijdragen aan de maatschappij.

Jaap Zuijderduijn,
leerplichtambtenaar

Als zorgverzekeraar zien we dat de partijen op Urk elkaar goed weten te vinden. Ook de gemeente haakt daarin goed aan. Dat heeft al diverse mooie projecten opgeleverd en met deze voorsprong op andere gemeenten heeft Urk een goede basis als het gaat om IZA en GALA.

Erik Koekoek,
Strategisch adviseur Zilveren Kruis

FlevoMeer Bibliotheek Urk is al geruime tijd in transitie van een organisatie die boeken uitleent naar een maatschappelijk educatieve en laagdrempelige bibliotheek. FlevoMeer Bibliotheek werkt aan een geïnspireerd, geïnformeerd, vaardig en betrokken Urk.

Op een positieve wijze ondersteunt en enthousiasmeert de gemeente Urk ons in onze ontwikkeling en met de dienstverlening binnen het Sociaal Domein.

Angenita de Jong-Oosterink,
Regiomanager NOP & Urk

3. Een groeiende en veranderende samenleving

GROEI IN BEVOLKING

De gemeente Urk heeft recent onderzoek laten uitvoeren om de toekomstige woningbehoefte zowel kwantitatief als kwalitatief voor in beeld te brengen. Het programma Wonen 2.0 geeft inzage in de verwachte bevolkingsgroei en groei van de huishoudens. Daarin geeft het een aantal beelden weer.

Prognose gemeente Urk			
Huishoudens	**2022**	**2025**	**2030**
Realistisch	6.622	6.983	7.594
Pessimistisch	6.622	6.892	7.340
Optimistisch	6.622	7.072	7.835
Inwoners	**2022**	**2025**	**2030**
Realistisch	21.468	22.282	23.089
Pessimistisch	21.468	22.007	22.846
Optimistisch	21.468	22.549	24.373

Bron: gemeentelijk programma Wonen 2.0

DRUK OP HET DAGELIJKS LEVEN

De steeds groter wordende 24-uurseconomie, in combinatie met verdergaande flexibilisering van arbeidsrelaties, digitalisering en social media, zorgen voor een verhoging van de ervaren prestatiedruk. Dat zorgt voor druk op het dagelijks leven. Financiële draagkracht is van invloed op de bestaanszekerheid van gezinnen. Dit heeft effect op opvoed- en opgroeisituaties. Maar ook op gezondheid, mantelzorg of vrijwilligerswerk. Al deze factoren hebben toekomstig invloed op de sociale cohesie waar de kracht van Urk ligt. Dat brengt nieuwe vraagstukken met zich mee.

INDIVIDUALISERING EN POLARISATIE

Het vraagstuk van individualisering is een zichtbaar thema geworden in onze samenleving. Zichtbaar is dat de traditionele sociale verbanden als minder belangrijk gevonden worden (kerk, inzet verenigingsleven, huwelijk). Wij mensen maken op steeds meer terreinen van het leven keuzes die relatief los staan van de keuzes van andere mensen. Zelfs van de mensen die dichtbij staan.

Landelijk en uit het lokale Ex Ante onderzoek blijkt dat de inwoner steeds meer moeite krijgt met gezag. Wantrouwen lijkt kenmerkend voor deze tijd en zo ontstaat een ‘meningenfabriek.’ Beide ontwikkelingen kunnen elkaar versterken.

Dat alles heeft effect op de toekomstige sociale cohesie in de samenleving en op de zorgverlening. Het lage zorgverbruik komt doordat Urker inwoners veel binnen de eigen kring oplossen. De samenredzaamheid is groot. Urk heeft een hechte (ons-kent-ons) samenleving, waar aanpakken normaal is. Maar wat als de tijd daarvoor ontbreekt? Ook melden inwoners zich pas bij instanties als de problemen (te) groot zijn. Wachttijden en doorlooptijden voor professionele zorg zijn dan een probleem, wat weer wantrouwen kan geven. Tegelijk geldt dat inwoners soms niet de directe problematiek delen. Te vaak (en te lang) wordt nog lichtere zorg ingezet om vervolgens tot zwaardere te komen.

We realiseren ons dat dit een landelijk probleem is en dat dit voor de gemeenschap van Urk niet binnen een beleidsperiode omgebogen wordt. Daarvoor is de lange adem nodig. Het vraagt om samenbindende activiteiten en samenwerking. Niet de tweedeling moet worden uitgelicht, maar de allereerste intentie om elkaar op te zoeken. Hierbij krijgen waarden, in plaats van alleen belangen, prioriteit. Dat vraagt geloofwaardigheid en authenticiteit: we moeten zelf datgene zijn waarvan we willen dat anderen het zijn.

DUBBELE VERGRIJZING EN BEWUSTWORDING

De groep ouderen wordt een steeds groter deel van onze samenleving. Tegelijk stijgt de gemiddelde leeftijd. Dat zorgt voor een dubbele vergrijzing (meer en oudere senioren). Daarnaast stijgt van alle chronische aandoeningen de dementie het hardst. In Flevoland hebben in 2040 naar verwachting 9.000 mensen een chronische aandoening en in 2050 zijn dit er ongeveer 10.500 (bron Regiobeeld).

Dit betekent een forse uitdaging. Gemeente Urk wil ook in de toekomst goed blijven zorgen voor de ouderen. We verwachten juist van de ouderen dat deze langer thuis moeten blijven. Het gevolg daarvan is een stijgende zorgvraag (huishoudelijke hulp, hulpmiddelen enzovoort). In de Wet Publieke Gezondheid (artikel 5) wordt de preventieve ouderenzorg ook benoemd.

Dit alles vraagt een bewustwording van de toekomstige ouderen “Hoe ga ik mijn oude dag tegemoet?” Het is belangrijk om in een veranderende samenleving en veranderend zorgstelstel vooruit te kijken. Dit vraagt een maatschappelijk gesprek, een intensieve insteek op de positieve gezondheid, een goede lokale basis infrastructuur en de transformatie van individuele naar collectieve oplossingen. Daarnaast mogen (moeten) we aandacht schenken om samen met de ouderen achterom te kijken. Juist de ervaring van de ouderen moeten we op waarde weten te schatten.

Het viel, uit data van afdeling Werk en Inkomen, op dat de groep 70+ niet of nauwelijks gebruik maakten van de gemeentelijke regelingen. Misschien door schaamte of onwetendheid. Informatie en communicatie is voor deze groep belangrijker dan voor de jongere doelgroepen.

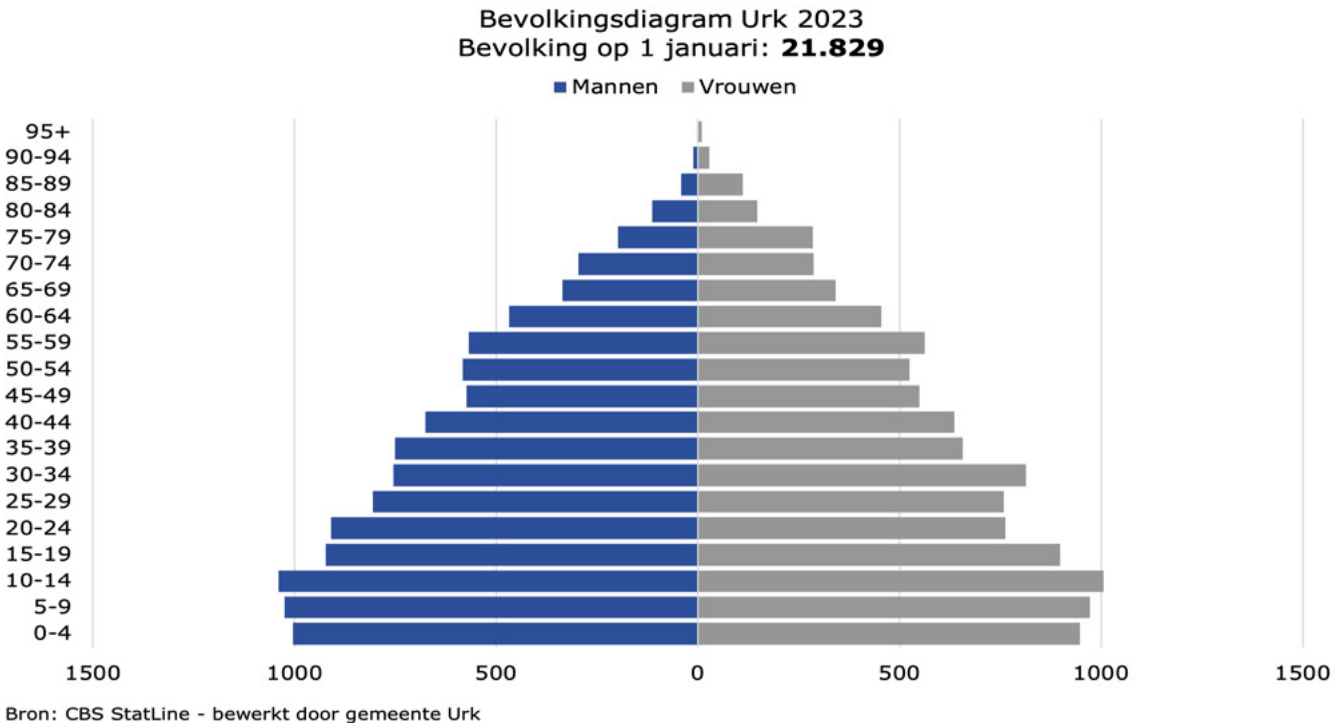
Vanuit de algemene voorzieningen, een integrale aanpak (Wonen en Zorg) en informeren willen we aan dit alles inhoud geven. Samen met GGD Flevoland brengen we bijvoorbeeld Gezond Ouder Worden onder de aandacht.

GROTE GROEP JONGEREN

De bevolkingspyramide van de gemeente Urk is opvallend. In vergelijking met anderen gemeenten wonen op Urk relatief veel jongeren. Jongeren voelen zich sterk verbonden met Urk en willen er graag blijven. Dat zorgt voor dynamiek en biedt Urk een enorme potentie.

Dit brengt bepaalde vraagstukken met zich mee. Juist in het faciliteren van deze groep. Denk aan het voorzieningenniveau, zoals huisvesting, onderwijsfaciliteiten en (zinvolle) vrije tijdsbesteding. In het Ex Ante onderzoek van Verwey Jonker kreeg dit alles een plek. In het programma Wonen 2.0 wordt aandacht geschonken aan de woonbehoefte van jongeren. Samen met onze samenwerkingspartners, faciliteren we een doorgaande preventie-, zorg- en onderwijslijn.

Vanuit DURF, reguliere beleidsterreinen, Golfbreker besteden we hier integraal aandacht aan.

Bron: CBS StatLine - bewerkt door gemeente Urk

ECHTSCHEIDINGSPROBLEMATIEK

Vanaf eind jaren 60 nam het aantal echtscheidingen in Nederland sterk toe. In 1965 gingen 6 000 gehuwde stellen uit elkaar, 20 jaar later waren dat er 34 000. Dat betekende een stijging van ruim 2 per duizend tot bijna 10 per duizend. Sinds midden jaren 90 schommelt het aantal huwelijken dat in een echtscheiding eindigt rond de 10 per duizend. In 2022 strandden landelijk 7 van de 1000 huwelijken. Tegelijk wonen steeds meer stellen ongehuwd samen, ook als ze kinderen krijgen.

In Flevoland zijn in 2022 1 op de 10 volwassenen gescheiden. Een hoger percentage dan het landelijk gemiddelde van 9,3%. Wel zijn er grote verschillen per gemeente. Op Urk wonen de minste gescheiden inwoners van Flevoland en van Nederland.

We zien het aantal schommelen. We signaleren steeds vaker relationele knelpunten in huwelijken. In een overleg met zorgprofessionals is dit onderwerp besproken. Naast de grote financiële invloed heeft een scheiding natuurlijk een persoonlijke invloed. Voor de gehuwden, maar zeker ook voor de kinderen en verdere familie en vriendenkring.

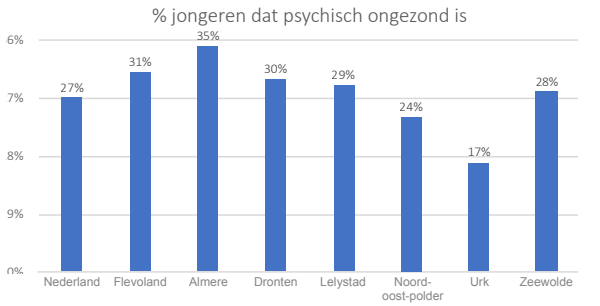
En dat heeft invloed op allerlei leefgebieden. Dat betekent dat we aandacht moeten geven aan de veerkracht van het de gezin en het systeem.

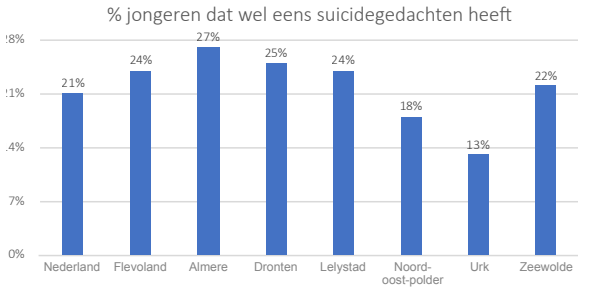
Dit is de gemeenteraad van Urk niet ontgaan. In een motie van de datum 11 november 2022 geeft de raad het college opdracht om analyse uit te voeren en samen met samenwerkingspartners een goed en laagdrempelig aanbod te creëren. Dit heeft een plek in de brede SPUK-aanvraag. Hierover staat meer informatie op blz 40.

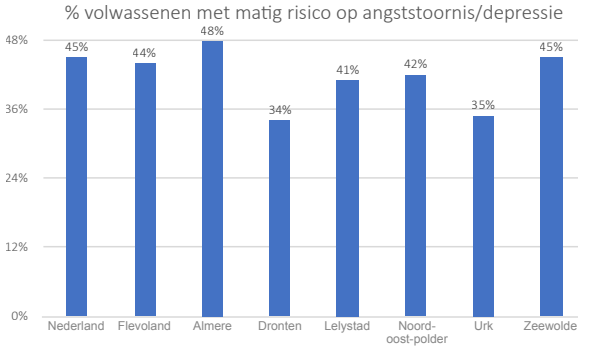
AANDACHT VOOR MENTALE WEERBAARHEID

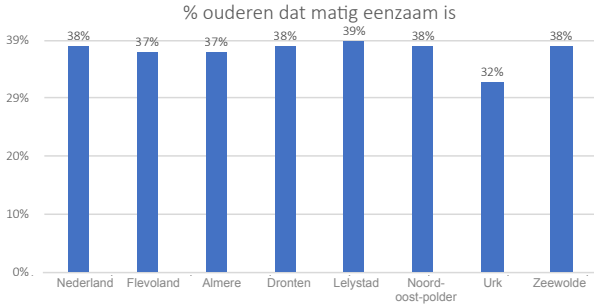
Volgens het Trimbos Instituut heeft bijna de helft van de volwassenen in Nederland (18-75 jaar) ooit in het leven 1 of meerdere psychische aandoeningen (gehad). Stemmingsstoornissen en angststoornissen komen allebei bij ruim een kwart van de volwassenen voor. Het percentage volwassen Nederlanders (18-64 jaar) met een psychische aandoening is in de afgelopen 12 jaar fors toegenomen. Dit heeft effect op opvoed- en opgroeisituaties.

GGD Flevoland bracht het mentaal welbevinden in kaart. Het gaat om de onderdelen eenzaamheid (wat ook op Urk aandacht behoeft), mentale gezondheid, stress en suïcidale gedachten. Alle cijfers zijn terug te vinden op www.eengezonderflevoland.nl. Uit de DURF-enquête (gezondheidsmonitor jeugd) geeft 1 op de 5 jongeren aan psychische klachten te hebben. Daarnaast geeft 30 % aan zich (zeer) vaak gestrest te voelen. De grafieken rechts komen uit enquêtes van GGD Flevoland.

Partijen zijn het erover eens dat er op het thema mentale gezondheid een verschuiving nodig is van zorg naar preventie. Hierbij blijft gespecialiseerde (GGZ-)zorg beschikbaar voor inwoners die dit nodig hebben. Daardoor worden wachtlijsten minder. Verschuiving naar preventie betekent onder andere vroegsignalering, passend- en groepsgericht aanbod, tijdige en toegankelijke hulp. Inzet op mentale gezondheid ervaren partijen als een uitdaging. Dat komt door de breedte van het thema en het afstemmen van diverse activiteiten. De opdracht die we hier als gemeente en samenwerkingspartners hebben, is om vanuit een open houding met oog van elkaars belangen samen te werken. Hierin willen we simpelweg doen wat nodig is, in plaats van productgericht zorg in te zetten.

Juist in een hechte gemeenschap als Urk is dit een uitdaging. Het lage zorgverbruik zorgt voor optimisme. Volgens het Ex Ante onderzoek komt dit doordat op Urk veel binnen de eigen kring wordt opgelost. Vaak wordt echter (te) laat professionele hulp gezocht, wanneer de eigen omgeving niet meer kan helpen en vastloopt. Denk daarbij ook aan de schijnbare acceptatie van problemen door de samenleving van de inwoner. Vanuit de sociale context kunnen problemen daardoor niet aangepakt worden voor de inwoner.

LAAGGELETTERDHEID

Urk heeft een hoog percentage laaggeletterde inwoners, namelijk 20% van alle inwoners. Daarmee komt gemeente Urk op de zevende plaats in de top 10 gemeenten met hoogste aantal laaggeletterden (bron: ROA, 2020). Dit hoge percentage ligt o.a.in het feit dat de term laaggeletterdheid een bredere definitie kent. Het is namelijk meer dan niet kunnen rekenen, lezen of schrijven.

Laaggeletterdheid staat vaak niet op zichzelf. Het wordt van generatie op generatie doorgegeven. Kinderen van laagtaalvaardige ouders hebben zelf meer kans om laaggeletterd te worden, waardoor een cyclus ontstaat. Door middel van voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE) springen we hier zo vroeg mogelijk op in. Samen met bedrijfsleven kijken we hoe we werknemers kunnen bedienen. Er is behoefte aan uitbreiding van het aanbod van voorschoolse educatie. Laaggeletterde inwoners hebben gemiddeld een slechtere gezondheid en minder goede kansen op de arbeidsmarkt. De aanpak van laaggeletterdheid richt zich op inwoners van Urk met Nederlands als eerste taal (NT1) en inwoners van Urk met Nederlands als tweede taal (NT2). NT1 en NT2 hebben een eigen aanpak nodig.

De gemeente Urk heeft in 2023 samen met Caritas Urk, Firda en FlevoMeer bibliotheek het Huis voor Taal doorontwikkeld naar een Startpunt Taal, Ontwikkelen en Participeren (TOP Urk) bij de bibliotheek. Het TOP Urk is er voor iedereen die vragen heeft over het leren en verbeteren van de Nederlandse taal, persoonlijke ontwikkeling in de basisvaardigheden, werk en participatie. Het punt heeft een neutrale advies- en doorverwijsfunctie naar de educatieve activiteiten van Huis voor Taal en andere taal- en leeraanbieders in de gemeente Urk. In samenwerking met Caritas Urk worden inwoners die zijn ingeburgerd, maar nog onvoldoende zelfredzaam zijn, doorverwezen naar TOP Urk.

Hiernaast bestaat de digitale laaggeletterdheid. Steeds meer dagelijkse activiteiten in onze samenleving zijn digitaal geregeld. Dat maakt digitale vaardigheden onmisbaar. Je hebt ze nodig om zelfstandig keuzes te maken en zaken te regelen op het gebied van werk, school, financiën, gezondheid en andere activiteiten. Daarmee behoren digitale vaardigheden, net als lezen, schrijven en rekenen, tot de basisvaardigheden. Veel inwoners hebben moeite met de basisvaardigheden en daardoor moeite met digitale zaken. Dat zijn niet alleen ouderen. Ook jongeren hebben soms moeite met zaken die ze digitaal moeten regelen. Dit maakt voor hen meedoen lastig. Door bewustwording te creëren en het vormen van netwerken en samenwerken willen we hierin stappen zetten. Stappen naar digitale inclusie. Een eerste stap die inmiddels is gezet is het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Dit is bij de bibliotheek ontwikkeld en biedt praktische ondersteuning.

Met de bibliotheek, kinderopvangorganisaties en basisscholen werken we samen aan interventies voor kinderen die (taal)ontwikkelingsachterstand hebben.

VERSLAVING OP URK

Verslaving is terug te vinden in alle lagen van onze samenleving. Jongeren en ouderen die door hun jarenlange middelengebruik te maken hebben met bijkomende problemen. Daarnaast zijn er

andere groepen die te maken hebben met minder zichtbare vormen van verslavingsproblemen. Dat hun problematiek minder opvalt, wil niet zeggen dat die minder ingrijpend is. Ook de verslavingszorg zelf heeft vele gezichten. Het is een sector die gezondheidszorg biedt vanuit gespecialiseerde instellingen in combinatie met preventie, jeugdzorg en de strafrechtketen.

Uit officiële enquêtes blijkt dat het gebruik op Urk niet (veel) afwijkt van de rest van Flevoland/ Nederland. Roken is hierop een (behoorlijke negatieve) uitzondering. Het gevoel heerst dat de ernst van de problematiek onderschat wordt. Juist wanneer de excessen aan het licht komen en/of wanneer bepaalde zaken kennelijk als geaccepteerd wordt beschouwd in de Urker cultuur. Daarmee is het steeds balanceren in de aanpak.

De gemeente Urk hecht veel waarde aan de ogen en oren in de samenleving als het gaat om deze problematiek. Natuurlijk naast de cijfermatige onderbouwing. Dat maakt de gemeentelijke consistente aanpak complex. We onderkennen de (negatieve) beeldvorming en framing van problemen op Urk. Maar dit mag nooit leidend zijn. Onze drijfveer is het faciliteren van de juiste zorg en het voorkomen van verslavingen.

Onze insteek is en blijft om vanuit een integrale aanpak de verschillende kanten van middelengebruik aan te pakken. Het is een ketensamenwerking tussen beleidsdomeinen en samenwerkingspartners. Er bestaat niet ‘1’ oorzaak van verslaving of van het ‘experimentele’ gedrag dat daaraan vooraf gaat. Dat geldt ook voor de mogelijke oplossingen. We werken hieraan met het project Veilig Uitgaan op Urk en het jeugdhonken beleid en blijven werken aan een preventief beleid. De gemeente Urk ontwikkelt en voert diverse projecten uit die erop zijn gericht gebruik van middelen onder jongeren te voorkomen. Dit krijgt een plek in de DURF-aanpak. Vanuit deze aanpak is het belangrijk om oog te hebben voor beschermende factoren, die zowel bij de inwoner liggen als in de omgeving.

Daarnaast nemen we dit mee in subsidieafspraken met onder andere Waypoint, Tactus, Amnethist en diverse opvoedprogramma’s. In de regio fungeert Urk met het project Safe House als een pilot. Ook de komende jaren zetten we ons in om de schadelijke effecten van alcohol, roken, drugs en andere middelen (o.a. gokken en telefoongebruik) onder de aandacht te brengen. Met een uniek doorlopend preventieprogramma krijgen jongeren, van groep 7 basisonderwijs tot en met 4e klas voortgezet onderwijs, jaarlijks een preventieles over het thema verslaving.

Onderzoeken om (nog) meer inzicht te krijgen in de problematiek wegen we samen met onze samenwerkingspartners en deskundigen goed af. Daarbij duiden we de cijfers zoals van GGD Flevoland, DURF en ontvangen signalen goed. Het eerder aangedragen rioolwateronderzoek gaan we als instrument serieus onderzoeken. Het kan een objectief beeld geven over het drugsgebruik op Urk, zodat ook (meer) bewustwording op gang kan komen over het drugsgebruik Tegelijk realiseren we ons dat verdere duiding ontbreekt en dat het dus slechts een signaalfunctie heeft. Het is nog niet mogelijk om een koppeling te leggen tussen de geschatte hoeveelheid drugs en het aantal gebruikers (bron: Trimbos). De uitvoering van dergelijke onderzoeken krijgt een plek in ons jaarlijks Uitvoeringsprogramma.

Ervaringen in het Sociaal Domein

Bij het samenwerken gaat het om het gezamenlijk realiseren van een doel, elkaar kunnen aanvullen en ondersteunen. Door samenwerken te werken in een netwerk deel je expertise en kun je effectiever werken, krachten bundelen en elkaar versterken. In gezamenlijkheid interventies vorm geven passend bij de bewoners op Urk.

De afgelopen jaren groeit de samenwerking tussen zorg en de gemeente. Dit geeft mooie resultaten. Een aantal voorbeelden hiervan is de samenwerking op de thema's: POH GGZ jeugd, mentaal welbevinden, vitaliteit, welzijn op recept, valpreventie.

Sandra Lips, praktijkmanager Het Dok

Wat het werken als beleidsadviseur binnen het sociaal domein voor mij interessant maakt, is het vertalen van de landelijke ontwikkelingen naar lokaal beleid. Overstijgend mee mogen denken over belangrijke vraagstukken en hierin verbinding zoeken met gemeenten binnen de regio. Integraliteit is binnen dit domein is denk ik een belangrijk uitgangspunt. Samen knelpunten aanvliegen en zoeken naar oplossingen. Urk is hierin actief en betrokken, mijn doel is om dit voort te zetten met de behoeften van ons dorp voor ogen.

Sylvia Kramer, beleidsadviseur
Inburgering & Participatie

Waar ik echt warm van word is het feit dat we in onze contacten altijd van het gezamenlijk belang uitgaan. Er is één agenda van waaruit ieder de eigen verantwoordelijkheid pakt. We begrijpen elkaar, en de lijnen zijn heel kort. Wat mij betreft is deze vorm van afstemming tussen gemeente en onderwijs voorbeeldig!

Wim van Gent, teamleider Pieter Zandt SG

Als afgevaardigde van onze kerk ben ik vanaf het allereerste begin betrokken geweest bij het Kerkelijk Platform Jeugd (KPJ). Wat bij het KPJ het meest in het oog springt is, dat ondanks de kerkelijke diversiteit, de sfeer altijd goed is. De oorzaak ligt volgens mij hierin dat wij allen zeer betrokken zijn op onze jongeren en hen hartelijk liefhebben.

Door de jaren heen zijn er waardevolle activiteiten georganiseerd. Ik zie voor het KPJ ook voor de toekomst zeker nog een rol weggelegd. Met de gemeente Urk als initiatiefnemer en in nauwe samenwerking met o.a. DURF, Caritas en de ouderenwacht.

Kobus Post - CGK Urk-Maranatha

4. Het Sociaal Domein richt zich op samenwerking

Het Sociaal Domein is verbonden met samenwerkingspartners, de regio, andere gemeentelijke afdelingen en/of gemeentelijke projecten.

ZORG EN VEILIGHEID

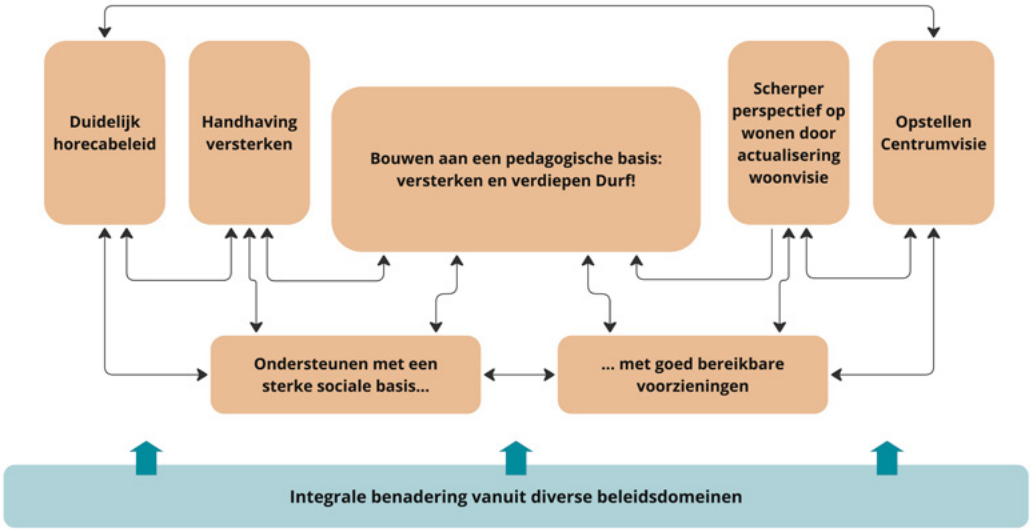
De urgentie voor het aanbrengen van aanpalende beleidsterreinen wordt steeds groter. Dat komt door nieuwe wetgevingen en programma's als Mensenhandel, Geweld hoort nergens thuis en Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg. De verbinding met veiligheid is daar een voorbeeld van. Het is van elkaar bekend wat de problematiek is en waar de raakvlakken liggen. Op onderdelen werken we al samen. Bijvoorbeeld in de persoonsgerichte aanpak en TOP X aanpak (zowel lokaal als binnen de bespreektafels van het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland). In het project Veilig Uitgaan is er een samenwerking met DURF. Daarnaast is er een gedeelde formatieplek ingevuld in de vorm van Zorg en Veiligheid. Deze beleidsperiode gebruiken we om de formele samenhang nog verder inhoud te geven. Niet alleen onder professionals en ambtelijk, maar ook op bestuurlijk niveau.

PLAN GOLFBREKER EN EX ANTE AANPAK

Urk staat voor grote (domeinoverstijgende) opdrachten en heeft een uniek karakter. Daarom heeft het college van B&W in 2022 contact gezocht met het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit ministerie kent sinds 2022 namelijk het programma Leefbaarheid & Veiligheid. Als gespreksdocument stelde de gemeente het lokale Plan Golfbreker op.

De gemeente ontving op basis daarvan steun om inhoudelijke expertise te vragen binnen de grote opgaven en de uitvoeringskracht. Denk daarbij aan het thema sociale ondermijning, voorzieningenniveau, ruimte, bereikbaarheid en woningen. Daarbij heeft het college van B&W het ambitieniveau en verwachtte effecten uitgesproken. Het stelde daarbij de volgende doelen:

- bredere samenwerking intern: een domeinoverstijgende samenwerking
- bredere samenwerking extern: met (veiligheids) partners en de Urker gemeenschap
- grotere financiële slagkracht

Vanuit deze doelen is het de ambitie om het krachtige en unieke dorp, dat Urk is, leefbaarder en toekomstbestendiger te maken.

Een van de zaken die uit Golfbreker volgde was de impactanalyse die Verwey Jonker Instituut begin 2023 uitvoerde. In het Ex Ante onderzoek komt duidelijk naar voren dat het gaat om een samenhangend pakket. Maatregelen ondersteunen elkaar, of vormen zelfs een noodzakelijke voorwaarde voor elkaar. Daaruit volgden drie opgaven:

- weerbaarheid versterken,
- jongeren perspectief bieden,
- ruimte geven aan de ontwikkeling van Urk.

ONDERWIJS

In de wet- en regelgeving (Primair en Voortgezet Onderwijs, Wet Passend Onderwijs) staat dat het onderwijs afgestemd moet worden op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling. Scholen doen echter meer dan lesgeven. Het is een plek waar kinderen zich op andere vlakken (veilig) kunnen ontwikkelen. Dit is de basis voor groei.

De Urker samenleving is divers. Verschillende denkwijzen, opvattingen en culturen bestaan naast elkaar. In onze samenleving is daarom een gezamenlijke basis belangrijk: burgerschap. Burgerschapsonderwijs draagt daaraan bij door het bevorderen van kennis over de basiswaarden van de democratisch rechtsstaat en het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die daarvoor nodig zijn. Het bevorderen van burgerschap is een wettelijk vastgelegde taak voor het onderwijsveld.

Voorkomen is beter dan genezen: het is de ambitie van de gemeente en de onderwijsorganisaties. Om dit te realiseren, zetten we op een effectieve manier preventieve activiteiten in. Denk daarbij aan de onderwijs & zorg visie, het schoolmaatschappelijk werk, voorlichting op scholen en de verbinding met DURF. Maar ook aan de wettelijke taak die de gemeente heeft in het Onderwijs Achterstanden beleid. Hierbij geven we kinderen een betere start, zodat zij zonder achterstand in groep 3 van de basisschool komen. Een goede samenwerking tussen gemeente, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en samenwerkingspartners uit de jeugdhulp is belangrijk om een effectief en samenhangend preventieaanbod te ontwikkelen en aan te bieden. We proberen (nog) meer de verbinding te leggen tussen onderwijs en DURF. Zo kan het onderwijs een belangrijke ambassadeur worden van dit preventieproject. Vertegenwoordigers nemen zitting de werk- en stuurgroep DURF.

Tegelijk gaan onderwijskundige visie en huisvesting hand in hand met de ruimtelijke groei en de maatschappelijke uitdagingen. In het verbreden van het aanbod zou zorg één van de sectoren kunnen zijn om het lokale mbo uit te breiden. Er liggen unieke kansen, kijkend naar de economische ontwikkelingen op Urk. Denk aan Port of Urk en de verduurzaming van de visserij. Werk en opleiding is vormend en de eigenwaarde die daaruit ontstaat past binnen de preventie welke de gemeente voorstaat. De gemeente wil het onderwijs zo positioneren dat deze kansen aangegaan worden. Huisvesting van studenten die op Urk onderwijs volgen is een blijvend aandachtspunt.

Sinds 2018 wordt door de gemeente, onderwijs en maatschappelijke samenwerkingspartners samengewerkt onder de wettelijke noemer van de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Hier werken we samen aan een klimaat waarin de jeugd gezond en veilig op kan groeien, hun talenten kunnen ontwikkelen op school, thuis en in hun vrije tijd en participeren naar vermogen. De gemeente treedt in de LEA op als regisseur.

Voor leerlingen die o.a. een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs bezoeken verzorgt de gemeente leerlingenvervoer. In juli 2023 is de verordening opnieuw door de gemeenteraad vastgesteld.

WONEN EN ZORG

Soms vraagt wonen net wat extra. Denk aan ouderen, die langer thuis blijven wonen. Soms ook noodgedwongen. Voor sommigen vergt dat aanpassingen in de woning. Of als inwoners in een veilige, geclusterde woonvorm willen wonen waar zij gemakkelijk andere mensen ontmoeten. En denk aan het voordeel van het effectief inzetten van zorg. Voor inwoners met een beperking, voor wie niet iedere woning toegankelijk en bereikbaar is. Of voor mensen uit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen die bij het wonen in de wijk wel begeleiding nodig hebben. Bij veel van deze inwoners gaat het niet alleen om een ge-

schikte woning, maar om een passende woon- en leefomgeving en voldoende ondersteuning. Dat vraagt om samenwerking tussen gemeente, woningbouwvereniging, zorgaanbieders, marktpartijen en de inwoners.

De verbinding met Ruimtelijke Ontwikkeling (RO) heeft de afgelopen periode vorm gekregen. De raakvlakken met elkaar en de uitdagingen van elkaar zijn bekend. Deze samenwerking heeft verder vorm gekregen in een gedeelde formatieplek Wonen en Zorg. De gemeente wil komende beleidsperiode een woonzorgvisie opstellen.

GEZOND OP URK

Op Urk werken huisartsen, praktijkondersteuners, apothekers, fysiotherapeuten, welzijnswerkers, professionals in de ouderenzorg, diëtisten, eerstelijns psychologen en andere eerstelijns zorgverleners samen in de stichting GEZond op Urk. Vanuit de landelijke akkoorden Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) werkt de gemeente nauw samen met het netwerk GEZond op Urk. Startpunt Taal, Ontwikkelen en Participeren heeft inmiddels verbanden gelegd met deze organisatie.

HUMAN CAPITAL AGENDA ZWOLLE

Het college van B&W heeft op 15 november 2022 besloten om deel te nemen aan de Human Capital Agenda Regio Zwolle (hierna HCA). De regio Zwolle heeft samen met overheden, onderwijs en bedrijfsleven een regionaal arbeidsmarktprogramma ontwikkeld dat werkt. Deze aanpak heeft oog voor de behoeften van alle inwoners, werknemers en werkgevers. Vanuit de HCA worden opleiding en ontwikkeling gestimuleerd. Zij hebben verschillende programma's om werkgevers te stimuleren hun personeel (bij) te scholen. Daarnaast vindt er

in samenwerking met HCA veel netwerken, onderzoek en ontwikkeling plaats om het personeelsvraagstuk binnen de regio te laten slagen. Het cluster Werk en Inkomen van het team Sociaal Domein werkt in dit alles intensief samen met het cluster Economische Zaken.

REGIONALE SAMENWERKING ARBEIDSMARKT EN RE-INTEGRATIE

Nederland is verdeeld in 35 arbeidsmarktregio's. De gemeente Urk neemt deel aan het Regionaal Werkbedrijf Flevoland (RWF). Gemeente Almere is de centrumgemeente. In de loop der jaren zijn de taken, vanuit de Banenafspraak, behoorlijk gegroeid. De wettelijke basis is vastgelegd in de wet SUWI. In het RWF werken we samen met gemeenten, provincie, het UWV, de vakbonden en het onderwijs aan een inclusieve arbeidsmarkt. Het RWF is vanwege de wijzigde taken en opdrachten vanuit het Rijk in ontwikkeling naar een regionaal werkcentrum, met lokale uitvoering.

WERKGEVERSERVICEPUNT (WSP) WSP URK WERKT

Vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn er verschillende plannen geïntroduceerd die moeten bijdragen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld het samenwerken in een regionaal werkcentrum waarin de gemeente, het UWV, het Leerwerkloket, de vakbonden en het WSP een plek krijgen. De werkgever, werkzoekende en werkenden kunnen daar terecht voor al hun vragen. Dit regionaal werkcentrum wordt op het niveau van de arbeidsmarktregio vorm gegeven.

Vanuit de Wet SUWI is het een wettelijke verplichting voor iedere gemeente om een werkgeversservicepunt op te richten. De gemeente Urk geeft dit vorm middels het WSP Urk Werkt die wordt uitgevoerd door Concern voor Werk. Het WSP Urk Werkt biedt werkgeversdienstverlening om de inclusieve arbeidsmarkt vorm te geven. Zij bieden advies, begeleiding en nemen deel aan (regionale) projecten en onderhouden contacten. Wij onderzoeken de mogelijkheden naar een lokaal loket. Daarin speelt het WSP Urk Werkt, een lokale uitvoering van het regionaal werkcentrum naar Urker model, een grote rol. Eventuele samenwerking vanuit Economische Zaken en het Zelfstandigen Loket Flevoland nemen we hierin mee.

Daarnaast voert WSP Urk Werkt vanaf 1 januari 2023 de Social Return of Investment (SROI) uit voor de gemeente Urk. Hieruit volgt de verplichting om binnen de aanbesteding aandacht te schenken aan werknemers met een beperking. Op die manier wordt 'iets teruggegeven aan de gemeenschap.' Binnenkort wordt het SROI-beleid binnen de DUN-gemeenten (Gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder) vastgesteld.

SAMENWERKING MET KERKEN

In het coalitieakkoord wordt de gewenste samenwerking met de kerken nadrukkelijk genoemd. Kerken krijgen steeds meer maatschappelijke taken. Deze rol vraagt om een goede verbinding tussen overheid, kerken en professionals. In de subsidieverstrekking aan Caritas Urk is afgesproken dat er 1 contactpersoon voor de kerken is. Deze persoon is de toegang tot vragen en signalen van predikanten en ambtsdragers. Gemeente Urk organiseert regelmatig het 'predikantenoverleg'. Hier bespreken we actuele thema's. Denk dan aan ongeregeldheden, aanpak Veilig Uitgaan, maatregelen Covid enzovoort. Daarnaast zijn medewerkers van het Sociaal Domein regelmatig aanwezig op het diaconaal overleg van de kerken. Daar worden o.a. thema's rond Participatie en Werk & Inkomen besproken.

Meest in het oog springend is het Kerkelijk Platform Jeugd, wat in 2009 is opgericht. In al die jaren behandelde het KPJ diverse onderwerpen. Denk aan het thema verslaving, seksualiteit, mediagebruik en communicatie in het gezin. Hiervoor voerde het KPJ diverse campagnes.

De gemeente heeft deze thema's ondergebracht in de interventies binnen DURF. Dat betekende dat de rol van het Kerkelijk Platform de laatste jaren veranderde: van het organiseren van activiteiten naar momenteel een meer adviesorgaan, die kan participeren in DURF-interventies. De komende beleidsperiode willen we aandacht geven aan de inbedding van de nieuwe rol van het platform.

5. Onze plek in de regio

REGIONALE SAMENWERKING SOCIAAL DOMEIN FLEVOLAND – JEUGDHULP

De Jeugdwet verplicht gemeenten om voor de zwaardere vormen van hulpverlening samen te werken. De samenwerking gaat om de inkoop van de meeste zware/complexe vormen van zorg op het terrein van jeugdzorg. Voor Flevolandse gemeenten staan deze samenwerkingsafspraken in de Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland.

In november 2021 stemde de gemeenteraad in met de Regiovisie Jeugd Flevoland. Deze regiovisie komt voort uit de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) en is in 2021 in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband. Gemeenten erkennen hiermee dat op onderdelen (boven)regionale samenwerking heel belangrijk is voor:

- De beschikbaarheid van de benodigde zorgfuncties.
- Een zorgvuldige transformatie van het zorglandschap.
- Verminderde bureaucratie.

De uitvoering van het in 2019 afgesloten contract met het samenwerkingsverband Triade Vitree, Pluryn en ‘s Heerenloo leverde in de afgelopen jaren veel hoofdbrekens op. In 2022 liep het contract af. In 2023 werken we met overbruggingscontracten. Een nieuwe aanbestedingsprocedure verliep met heel veel hobbels en kon niet tijdig afgerond worden. Dit gebeurt in 2024, zodat nieuwe contracten ingaan per 2025. Dat betekent dat ook in 2024 gewerkt wordt met overbruggingscontracten.

De hierboven in het kort beschreven problematiek zorgde ervoor dat gesproken is over een meer verregaande samenwerking in de regio. Iets wat aansluit bij de landelijke ontwikkeling over toekomstige ‘robuuste regio’s’. De ervaringen buiten Flevoland leren ons dat zo’n gezamenlijkheid zorgt voor minder administratieve handelingen bij gemeenten en zorgaanbieders. Onder andere voor wat betreft de inkoop en bedrijfsvoering. Zo verkleinen we de overhead en komt er op termijn meer geld en tijd beschikbaar voor het primaire proces: de daadwerkelijke hulp aan de jeugd. Een verregaande en intensievere samenwerking moet ons in staat stellen processen beter te beheersen en de kwaliteit van dienstverlening te monitoren.

We doen ons best om met ingang van 1 januari 2027 een gezamenlijke dienstverlening en geïntegreerde inkoop Jeugdhulp te hebben. Daarbij wordt gekeken naar (op termijn) de Wmo-taken. Bestuurders geven in het proces van samenwerking de volgende kaders mee:

- toegang tot zorg blijft lokaal, maar wel zoveel mogelijk uniform,
- harmonisatie van het zorgaanbod en de onderliggende processen en systemen, terwijl het aanbrengen van couleur locale mogelijk blijft en wenselijk is. Het voorveld (algemene voorzieningen) van de lokale gemeenten wordt dan ook niet meegenomen in het streven naar geïntegreerde inkoop,
- vaart in het proces richting gezamenlijke dienstverlening en geïntegreerde inkoop is belangrijk, maar zorgvuldigheid staat voorop.

REGIONALE SAMENWERKING SOCIAAL DOMEIN FLEVOLAND – WMO

De gemeente Almere is door het Rijk aangewezen als centrumgemeente voor Flevoland in het kader van de Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen, Vrouwenopvang en Veilig Thuis (Huiselijk Geweld en Kindermishandeling). De centrumgemeente ontvangt de middelen voor de regio en verantwoordt dit in hun eigen begroting/jaarrekening. Over de concrete inzet maken de regiogemeenten afspraken. Vooral omdat afspraken vanzelfsprekend invloed hebben op de lokale zorg(afspraken). In het oog springend zijn daarbij de Regiovisie Huiselijk Geweld en de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Verderop in het beleidsplan werken we dit verder uit.

BOVENLOKALE SAMENWERKING SOCIAAL DOMEIN MET GEMEENTE NOORDOOST-POLDER

De hulpsoorten die niet vallen onder de Regiovisie Jeugd Flevoland of de centrumregeling Flevoland kopen we samen met de gemeente Noordoost-polder in. Dat geldt voor ondersteuning en dag-activiteiten voor 18- en 18+. Ongeveer 95% van de aanbieders die zorg bieden aan de inwoners van Urk is actief in de buurgemeente. Daarom is dit een logische samenwerking. Samenwerking in de inkoop is nodig om elkaars inhoudelijke kennis over de nieuwe taken, kennis en kunde van de tarievenstructuur en van inkoopprocessen te benutten. Daarnaast creëren we op deze manier massa voor de zorgaanbieder. Deze samenwerking verloopt tot volle tevredenheid.

GEZONDHEIDSZORG – GGD FLEVOLAND

De Wet publieke gezondheid (Wpg) schrijft de instandhouding van een gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) voor. De gemeenten in Flevoland houden samen een gezondheidsdienst in stand op grond van een Gemeenschappelijke Regeling (GR), namelijk GGD Flevoland. Daarom noemen we deze organisatie ook wel een verlengde gemeentelijke dienst. De portefeuillehouder is lid van het GGD-bestuur. De gemeente kan invloed uitoefenen op de begroting, waaruit GGD Flevoland de wettelijke basistaken uitvoert.

Samen met Flevolandse gemeenten is een Meerjarenbeleidsplan en opgaven- en uitvoeringsplan voor de publieke gezondheid in Flevoland opgesteld. Deze plannen richten zich op de gezondheidsopgaven waarvoor een regionale aanpak nodig is en wat het bestuur en organisatie GGD Flevoland voor de komende jaren belangrijk vinden om actief mee aan de slag te gaan. Het plan bestaat uit de volgende thema's:

1. Van ziekte naar gezondheid
2. Fysieke en sociale leefomgeving
3. Gezonde leefstijl
4. Gezond ouder worden
5. Gezond opgroeien en opvoeden
6. Infectieziekten
7. Zorg en veiligheid
8. Lokaal maatwerk en advies

ONDERWIJS: RMC, VSV EN WEB

Het ministerie wil voortijdige schoolverlaters een betere uitgangspositie in de maatschappij geven. Daarom heeft het ministerie de Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC's) ingesteld. Urk is onderdeel van de RMC regio Flevoland, met Almere als centrumgemeente. Deze verdeelt de rijksmiddelen over de gemeenten.

Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie te behalen. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo- of vwo-niveau of een diploma op mbo-2 niveau of hoger. Het doel van de RMC-regio is dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Hiermee hebben jongeren meer kans op de arbeidsmarkt en zijn zij beter in staat om deel te nemen aan het maatschappelijke leven. Er zijn jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie, een certificaat of ander diploma, te behalen. Of jongeren bij wie verder leren of betaald werk niet past. Voor die jongeren verzorgen wij een warme overdracht naar samenwerkingssamenwerkingspartners binnen het sociaal domein.

De meeste jongeren kunnen dit op eigen kracht, maar er zijn jongeren die extra aandacht en ondersteuning nodig hebben. Dat doen we door:

- te luisteren naar de behoefte van de jongeren,
- alle jongeren in beeld te hebben, in cijfers en in wat zij doen,
- ons gezamenlijk verantwoordelijk te stellen voor het terugdringen van vsv en jongeren begeleiden naar een duurzaam arbeidsperspectief,
- te leren van elkaar, elkaar kritisch te bevragen en zo onze aanpak voortdurend verbeteren,
- in te zetten op kwalitatief goed en aantrekkelijk onderwijs voor elke jongere.

Met het landelijk actieplan vsv wordt 'groenpluk' voorkomen. De Wet Educatie Beroepsonderwijs bevordert de persoonlijke ontplooiing wat helpt bij het maatschappelijk functioneren van volwassenen (kennis, vaardigheden enzovoort). Het gaat hierbij onder andere om de volgende groepen:

- voormalig inburgeraars die hun taal willen verhogen van A2 naar B1,
- bijstandsgerechtigden die niet voldoen aan de Wet Taaleis,
- laaggeletterde allochtone & autochtone bewoners.

Centrumgemeente Almere krijgt ook hiervoor de rijksmiddelen. Dat verdelen ze onder de gemeenten. Daarbij wordt op basis van het vastgestelde Regioplan onderscheid gemaakt tussen formele en non-formele middelen. Formeel aanbod is doelgericht en georganiseerd aanbod waarvoor deelnemers ter afronding een diploma of certificaat krijgen. Dit maakt de centrumgemeente rechtstreeks aan de onderwijsinstelling over. Non-formeel aanbod is veel diverser dan formeel aanbod. Dit aanbod valt buiten de reguliere, erkende opleidingen valt en sluit niet per definitie af met een erkend diploma. De gemeente Urk zet de WEB-middelen in voor het Startpunt Taal, Ontwikkelen en Participeren (TOP Urk) bij de bibliotheek (zie blz 15).

HUISVESTINGSVRAAGSTUK VAN MIGRANTEN, STATUSHOUDERS EN ASIELZOEKERS

Het Rijk bepaalt elk half jaar hoeveel statushouders elke gemeente moet huisvesten. Deze taakstelling wordt hoger. Dat betekent dat de Gemeente Urk steeds meer statushouders moet huisvesten. Het is moeilijk, kijkend naar het relatief lage aandeel betaalbare huurwoningen, om alle gekoppelde statushouders te huisvesten. Wij gaan hier de komende tijd lokaal en regionaal mee aan de slag. De gemeente Urk neemt deel aan de Provinciale Regie Tafel (PRT). Daarin bespreken we (landelijke) ontwikkelingen en knelpunten rond dit thema. De PRT stelde dit jaar een integrale aanpak voor opvang van asielzoekers en Oekraïners en huisvesten van statushouders voor.

Ervaringen in het Sociaal Domein

Onze samenwerking en contacten met het 'team Sociaal domein' van de gemeente en het 'cliëntadvies team' Talma Urk is heel goed. Wij zijn trots op onze wederzijdse samenwerking omdat het welzijn van de cliënt uitgangspunt is.

Op momenten dat "ontzorgen" direct nodig is kunnen we een beroep doen op elkaar en wordt het zorgvuldig geregeld. We waarderen de wederzijdse deskundigheid en de korte lijnen.

Wilfred Muller, bestuurder Talma Urk

De Adviesraad Sociaal Domein is in feite een schakel tussen de Gemeente Urk en de inwoners van Urk in hun belangenbehartiging. Als Adviesraad geven wij gevraagd en ongevraagd advies over de uitvoering van de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo. Wat het werk nou zo leuk maakt is de rol van Verbinder die wij hebben. Wij toetsen de regelgeving, kijken naar de belangen van onze inwoners, maken afwegingen en geven advies. Wij verbinden de beleidsmakers van de gemeente Urk met de burgers van Urk waardoor besluiten worden genomen die in ons aller belang zijn.

Jan Verhoeff, voorzitter Adviesraad

Iedere hulpvraag is anders en vergt een andere aanpak, maar als uiteindelijk de juiste hulp ingezet kan worden, maakt dit het allemaal waard. Voor mij zijn de mooiste casussen degenen waarbij ik als klantmanager langer betrokken ben bij een gezin. Vaak is er sprake van een snel veranderende gezondheidssituatie waardoor er veel geregeld moet worden. Het is dan fijn om als vast contactpersoon naast het gezin te kunnen staan, en door middel van korte lijntjes snel te schakelen en de juiste hulp in te zetten. Dit biedt het gezin rust in een periode van vaak veel zorgen.

Esther Pasterkamp, klantmanager WMO/Jeugd

Patrimonium biedt haar huurders graag een thuis op Urk. Dat betekent een huis maar ook een prettige en een sociaal veilige woonomgeving. Soms lukt het huurders nog niet om zelfstandig te wonen. Dan is er een hulpvraag voor begeleiding of zorg.

In een inclusieve wijk is er voor iedereen plaats, met de juiste voorzieningen. En dat gaat veel verder dan alleen een huis en wonen. We moeten dan samenwerken met o.a. zorgaanbieders, welzijnswerkers en gemeente. Voorwaarde daarbij is dat we elkaars belangen kennen. In het sociaal domein op Urk zijn de lijnen kort en weten de professionals elkaar te vinden. Dat helpt enorm!

Johan Oosterhoff, directeur-bestuurder
Woonstichting Patrimonium

6. Ambitie, visie en leidende principes

De complexiteit van de samenleving is toegenomen. Als gemeente onderkennen we dat dit veel vraagt van ouderen, jongeren, samenwerkingspartners en van de gemeente.

De ambities zijn hoog bij de gemeente Urk en Urk kent veel uitdagingen. Het Sociaal Domein staat middenin de samenleving en wordt daarom vaak betrokken bij die ambities en uitdagingen. Toch neemt het Sociaal Domein niet altijd een voortrekkersrol op zich. Soms is zelfs niet mogelijk om deze rol op zich te nemen. Interne (bestuurlijke) prioritering en bovenal een integrale benadering vormen de basis voor alle uitdagingen en ambities.

VERWACHTINGSMANAGEMENT EN DE CIRKEL VAN INVLOED

Binnen de uitvoering van de taken in het Sociaal Domein is er altijd de spanning tussen dat wat de inwoners verwachten van een gemeente en dat wat de gemeente kan waarmaken. De cirkel van invloed ligt namelijk niet altijd binnen de (wettelijke) sferen van de gemeente. De gemeente kan maatschappelijke vraagstukken niet altijd alleen oplossen. Toch moet verwachtingsmanagement geen afstand, misverstand of weerstand creëren. Participatie is belangrijk. Vanuit het Sociaal Domein kan dan gedacht worden aan de Adviesraad Sociaal Domein, de ontwikkeling van een jongeren adviesraad vanuit DURF, een stuurgroep DURF denkt mee, een werkgroep DURF doet mee, het Kerkelijk Platform Jeugd, de Lokaal Educatieve Agenda, de vertelsessies met gesubsidieerde instellingen zoals Caritas Urk en het Breed Overleg Sociaal Domein (tweejaarlijkse bijeenkomst met alle zorgpartijen).

De gemeente Urk geeft in het beleid daarom de ruimte in wetgeving te onderzoeken én te benutten, en om zo binnen de bestaande kaders heldere keuzes te maken: leren, lef tonen, succes vieren of falen en vervolgen.

Als gemeente gaan we op de ingeslagen weg verder. De menselijke maat mag en moet samengaan met doelmatigheid en efficiëntie. Waar staat de inwoner op de participatieladder? Dat vraagt naast aandacht voor uitvoerbaarheid, meer gemeenschappelijkheid in werkwijzen. In de basis zijn we er voor iedereen. Maar als we door schaarste moeten kiezen dan focussen we op die inwoners die de steun het hardste nodig hebben. Daarnaast is een belangrijk uitgangspunt in het zorgaanbod de mogelijkheid van identiteitsgebonden zorg. Uiteindelijk staat voor de gemeente Urk de kwaliteit van de geleverde zorg bovenaan.

COALITIE AKKOORD EN COLLEGE UITVOERINGSPROGRAMMA (CUP)

In het coalitieakkoord met de titel ‘Koersvast en eensgezind’ staan in het hoofdstuk ‘Leven’ die zaken benoemd die het Sociaal Domein raken. Vanuit het coalitie akkoord worden de thema’s concreter verwoord in het college uitvoeringsprogramma (CUP). Al deze zaken staan of in dit beleidsplan, of worden meegenomen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma’s Sociaal Domein.

WETTELIJKE REGELGEVING

Binnen het Sociaal Domein werken we vanuit diverse wetten, afspraken en verordeningen. Het is lastig om een compleet overzicht te geven van álle wetten en regels waarmee we (in)direct mee te maken hebben. Binnen doelgroepen en werkgebieden gelden ongetwijfeld nog veel meer specifiekere regels dan de onderstaande wetten. Denk bijvoorbeeld aan de eisen die gesteld worden aan specifieke uitkeringen. Maar met dit niet-volledige overzicht van wet- en regelgeving in het sociaal domein kunnen we wel een goed beeld schetsen.

Als bijlage is een globaal overzicht te vinden van alle landelijke, regionale en lokale wetten en verordeningen.

Participatiewet

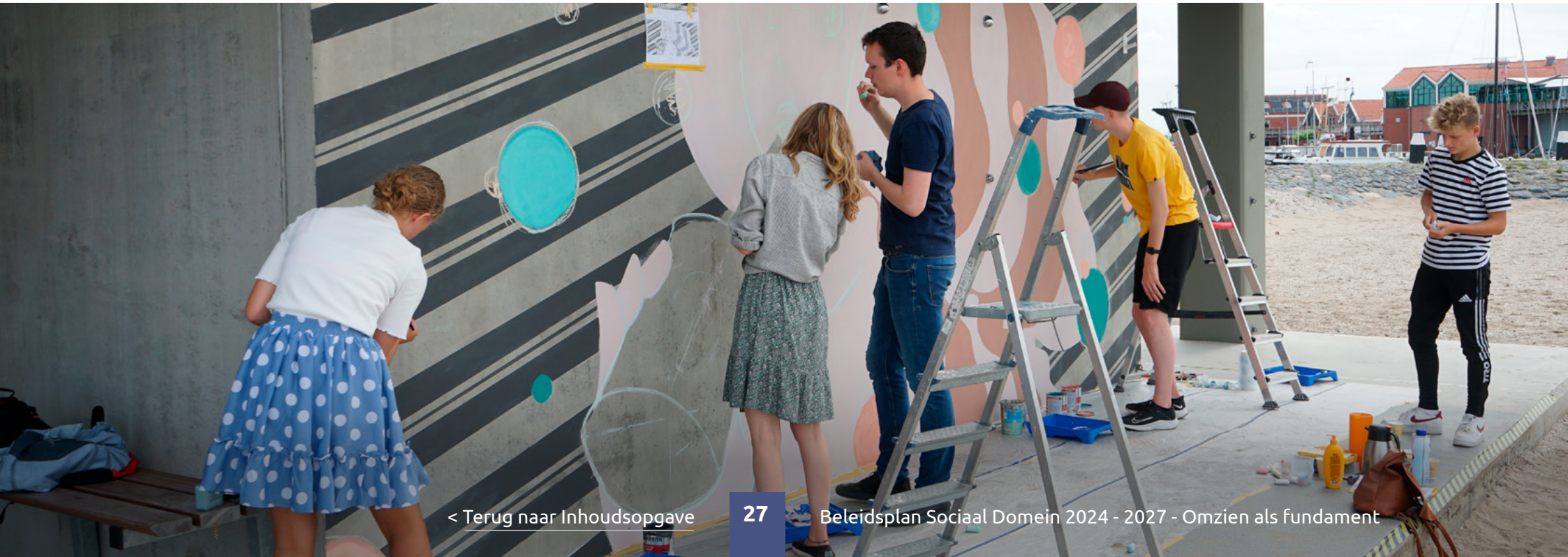
De Participatiewet zorgt voor bestaanszekerheid, re-integratie en het vormgeven van de inclusieve arbeidsmarkt. Van gemeenten wordt verwacht dat zij de (groeiende) doelgroep ondersteuning biedt zodat zij aan de slag gaan. Waar nodig is er ondersteuning om het salaris aan te vullen (inkomensondersteuning). Vanuit de Participatiewet kunt u denken aan loonkostensubsidie, toeslagen, (bijzondere) bijstand, arbeids- en re-integratieverplichtingen, beschut werk, het werkgeversservicepunt (WSP Urk Werkt) en begeleiding op de werkvloer in de vorm van onder andere een jobcoach.

Jeugdwet

De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden goede, kwalitatieve jeugdhulp. Belangrijk doel van de Jeugdwet is het gebruik maken van de eigen kracht van jongeren, ouders en hun sociale netwerk. Het is belangrijk dat zij de regie blijven houden over hun leven. En dat ze samen met hun eigen omgeving en professionele hulpverleners naar oplossingen zoeken. Daarnaast moet eerder (jeugd)hulp op maat geboden worden voor kwetsbare kinderen. In dat alles moet samenhangende hulp geboden worden: 1 gezin, 1 plan.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Gemeenten moeten ervoor zorgen dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Het uitgangspunt hiervan is dat de eigen kracht van de persoon (en zijn omgeving) centraal staat om zoveel mogelijk te participeren in de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan: begeleiding en dagbesteding, ondersteuning om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten, een plaats in een beschermde woonomgeving voor inwoners met een psychische stoornis of opvang in geval van huiselijk geweld en inwoners die dakloos zijn.

Omgevingswet

De Omgevingswet vraagt om een integrale afweging van ruimtelijke vraagstukken. Hiervoor stellen gemeenten een Omgevingsvisie op. Principes uit het Sociaal Domein dienen als input bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie en het afwegen van vraagstukken. Omgekeerd geldt ook: fysiek heeft de ruimte om een leefomgeving te creëren waar het prettig wonen is en die helpend is om de doelen van het Sociaal Domein te behalen, vooral voor kwetsbare groepen.

HET LEIDEND PRINCIPE IN HET SOCIAAL DOMEIN

Zoals in het voorwoord staat willen we het oude beleidsplan actualiseren. Daarom gebruiken we voor de komende beleidsperiode dezelfde leidende principes. Deze werken we in de volgende hoofdstukken uit.

1. De basis op orde

2. Helpen waar nodig

3. We passen op elkaar

4. En blijven we in verbinding

AMBITIE SOCIAAL DOMEIN 2024-2027

Als gemeente Urk is het onze ambitie om duurzaam een kwalitatief hoogwaardige (sociale) infrastructuur en voorzieningenniveau in het Sociaal Domein in stand te houden. Zo dragen we bij aan de collectieve preventie, de vroegsignalering en het zo zelfstandig mogelijk participeren in de samenleving. We zien het Sociaal Domein als noodzakelijke investeringsmogelijkheid en niet als kostenpost.

VISIE SOCIAAL DOMEIN 2024-2027

De inzet van de gemeente Urk is gericht op het (weer) mee (laten) doen van inwoners. Dit vanuit een oplossingsgericht perspectief waarbij de focus ligt op wat er wel kan, in plaats van wat er niet (meer) kan. Het netwerk van inwoners wordt hierbij zoveel mogelijk actief betrokken. We beogen dat inwoners zich inzetten voor hun sociale netwerk en de samenleving. We stimuleren de maatschappelijke inzet en de sociale cohesie.

Ervaringen in het Sociaal Domein

Als ik terugdenk aan de verandering die de zorg in 2015 met zich meebracht, dan ben ik trots op waar we nu staan. Het lukt ons nog steeds om het eigen netwerk van de hulpvrager in de eigen kracht te zetten. En wanneer dit niet lukt, dan ondersteunen we in het vinden van de juiste zorg. Wij blijven meedenken, maar de hulpvrager houdt zelf de regie. Zo willen we een steentje bijdragen in het antwoord vinden van de hulpvraag. Met de gebundelde krachten van andere organisaties hopen we nog lange tijd goede hulp en ondersteuning te kunnen bieden.

Janny de Vries, cliëntondersteuning Caritas Urk

Ik vind het belangrijk om, ondanks alle problematiek die er speelt in het leven van de inwoner, altijd de mens te blijven zien. Fijn is het als je samen met de inwoner een passende oplossing vindt in de ondersteuningsvraag. Dit stelt je vaak voor enorme uitdagingen, waarbij het nodig is om 'out of the box' te denken.

Fenneke van Dokkum, klantmanager WMO/Jeugd

Progress werkt sinds 2015 samen met de Gemeente Urk in het Sociaal Domein. Aanvankelijk was het voor alle partijen even zoeken hoe de samenwerking het beste vorm gegeven kon worden. We zien dat in de samenwerking meer en meer geluisterd wordt naar de input van zorgaanbieders en dat er zo intensief samengewerkt wordt in het oplossen van knelpunten. We zijn trots op de korte lijnen die er zijn in deze samenwerking, waardoor de Urker jeugd de best mogelijke zorg geboden kan worden.

Gerdie Brouwer, Progress Urk

Kwintes ervaart al vele jaren een mooie en ontwikkelingsgerichte samenwerking met gemeente Urk en met onze partners. Als het nu gaat om Wmo ondersteuning, Mit Enkanger, Gewoon Thuis of onze betrokkenheid bij de Flevolandse Avond- en Nachtdienst, we weten elkaar te vinden om inwoners van gemeente Urk goede ondersteuning te bieden.

Ari Boersma, accountmanager Kwintes

7. Leidend principe: op Urk is de basis op orde

Waar moeten we aan denken bij dit principe?

Vrijetijdsbesteding
- Sport
- Cultuur
- Vrijwilligerswerk
- Dagactiviteiten

Zelfredzaamheid
- Mantelzorg
- Passende huisvesting
- Hulpmiddelen
- Ondersteuning
- Cliëntondersteuning
- Valpreventie
- Maatjesprojecten
- Inburgering

Maatschappelijke participatie
- Beschut werk
- Dagactiviteiten
- Jongerencoach
- Inclusieve samenleving
- DURF-academie

Preventie
- Centering pregnancy
- Subsidieverstrekking
- DURF
- Voorlichting
- Straatwerk
- Sport
- Welzijnswerk
- Kindcentrum
- Jeugdgezondheidszorg
- Schuldhulpverlening

Onderwijs
- Leerplicht & RMC
- Onderwijsachterstanden
- Huisvesting
- Educatie
- Kinderopvang

Wat vraagt onze aandacht?

Het is onmogelijk om alle zaken te benoemen, die vanuit de reguliere en/of wettelijke werkzaamheden de aandacht vragen. We noemen enkele belangrijke zaken.

INFORMEREN EN SIGNALEREN

Zoals eerder benoemd kent de sterke sociale cohesie op Urk valkuilen. Vaak wordt (te) laat professionele hulp gezocht. Naast het op tijd signaleren, is het goed informeren van inwoners hierbij een uitdaging. Ook de informatie over gezond ouderen worden, digitale inclusie en het gebruik van gemeentelijke regelingen geven ons reden om de in dit beleidsplan benoemde zaken meer bekendheid te geven.

VERSTERKING BASISVOORZIENINGEN

De gemeente Urk huldigt vanaf 2015 het standpunt: 'Voorkomen is beter dan genezen.' In het coalitieakkoord staat dat preventie in het voorveld een beleidsmatig vertrekpunt is. Door te investeren in collectieve algemene voorzieningen neemt het (duurdere) individuele maatwerk af, zo is de gedachte. In de afgelopen jaren investeerden we daarom in diverse projecten. Veelgebruikte maatwerkvoorzieningen bouwen we waar mogelijk om naar een algemene voorziening. Om het nog breder toegankelijker te maken. We vragen daarbij flexibiliteit: het aanbod aanpassen op dat wat nodig is. Zo kunnen jongeren en gezinnen ondersteund worden met de projecten 'Een goeie moat kan gien kwoad' en 'Een moat in 't gezin' In 2022 werden daarvoor 35 koppelingen plaats.

Tegelijkertijd nemen wij initiatieven uit de samenleving niet over. We stimuleren immers eigen kracht en versterken, faciliteren en stimuleren waar nodig. Daarom houden we oog voor de ontwikkelingen. Waar nodig wordt het aanbod aangescherpt, verfijnd en/of uitgebreid.

INCLUSIEVE SAMENLEVING

Sinds juli 2016 is in Nederland het VN-Verdrag Handicap van kracht. Dit verdrag legt de rechten van mensen met een beperking vast. Het Verdrag gaat over vele thema's en terreinen. De ambitie is: zorg ervoor dat mensen met een beperking op voet van gelijkheid met anderen kunnen meedoen aan de samenleving.

Urk moet een plek zijn waar het niet uit maakt wie je bent. Een samenleving waar ruimte is voor iedereen en ieder zijn bijdrage kan leveren als volwaardig lid van de gemeenschap. De laatste decennia werd de samenstelling van Urk steeds diverser.

Urk werkt aan een toegankelijke gemeente voor iedereen. Een inclusieve gemeente voor inwoners met en zonder handicap, beperking of kwetsbaarheid. Iedereen moet een eerlijke kans krijgen om mee te doen binnen de mogelijkheden die men heeft. Om de ervaringsdeskundigheid en de betrokkenheid van de inwoners te borgen heeft gemeente Urk de Stichting Culturele Activiteiten Bibliotheek (SCAB) gevraagd om de gemeente te ondersteunen en te onderzoeken welke thema's leven op Urk. Het is een samenwerkingspartner op Urk met een brede achterban en hebben ervaring in het bespreekbaar maken van maatschappelijke onderwerpen. Ze zetten o.a. cultuur als middel in om dat te bereiken.

MANTELZORG ONDER DRUK

In een veranderende samenleving verwachten we dat de druk op mantelzorgers de komende jaren zal toenemen. Ouderen met (complexe) gezondheidsproblemen wonen langer thuis en het aantal mantelzorgers neemt af. Vanuit de sociale cohesie op Urk geven mantelzorgers hulp vanuit een grote vanzelfsprekendheid. We zijn daar trots op, maar deze zorgverlening kan ook zwaar zijn. En met de toenemende druk op mantelzorgers stijgt ook de kans op overbelasting. Goede ondersteuning en signalering van overbelasting is essentieel. De komende beleidsperiode vraagt dat om concrete invulling o.a. vanuit de SPUK-aanvraag zoals benoemd op blz 40. We duiden met o.a. de kerken de vroegsignalering, is respijtzorg een natuurlijk zorgaanbod en denken we met Caritas Urk na over verdere activiteiten.

DURF-ACADEMIE SPORT, CULTUUR EN ARBEID

Met de DURF-academie bieden we jongeren de mogelijkheid om hun passie uit te voeren en tege-

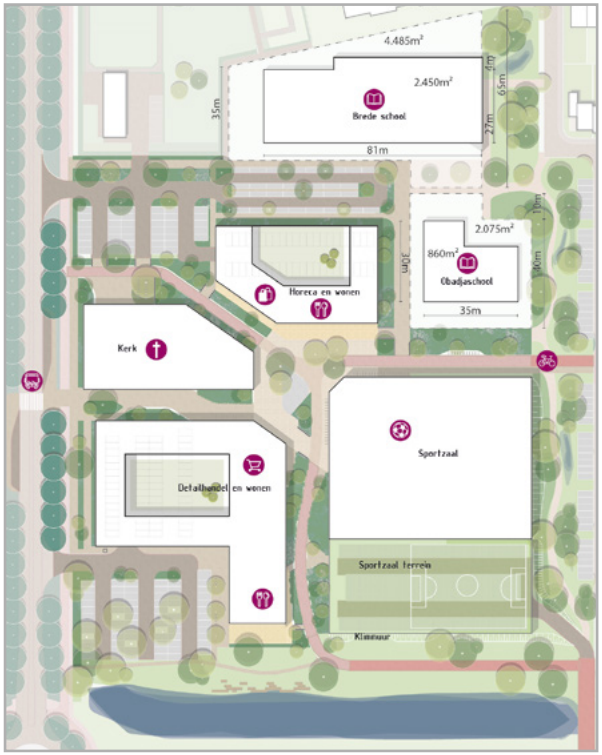
lijkertijd hun talenten te vergroten. Maar ook om de verenigingsbetrokkenheid te vergroten. Dit tijdens een betaalde bijbaan. Jongeren krijgen, onder begeleiding van een DURF-coach, de kans om zich binnen het verenigingsleven (sport, cultuur en zingeving) te ontwikkelen. Daarmee geven we inhoud aan datgene wat beschreven staat in het coalitieakkoord rond vrijwilligerswerk. De gedachte van de DURF-academie willen we uitbreiden naar de arbeidsmarkt. Werkgevers maken we enthousiast om te fungeren als DURF-coach en jongeren te begeleiden binnen hun organisatie. In eerste instantie als bijbaan om te ontdekken wat ze leuk vinden en waar hun talenten liggen. Bij interesse kunnen de jongeren verder doorgroeien binnen de organisatie.

INBURGERING

De Inburgeringswet van 2021 is inmiddels geland binnen de gemeente Urk. De knelpunten komen daarom steeds meer aan het licht. De uitdagingen liggen vooral op het gebied van inkomen en arbeidsparticipatie. De komende periode staat in het teken van het onderzoeken van de mogelijkheden binnen de kaders van de wet. Zo vullen we inburgering zoveel mogelijk in op een manier die de arbeidsparticipatie onder statushouders stimuleert en toelaat.

VOORZIENINGEN IN ZEEHELDENWIJK

Binnen de nieuwe Zeeheldenwijk realiseren we samen met de samenwerkingspartners voorzieningen, of zijn we betrokken bij de realisatie van de voorzieningen. Denk aan een onderwijsvoorziening, sporthal en een zorgerf. Waar mogelijk investeren we in de ruimte voor culturele expressies door slimme en efficiënte inzet van ruimtes.

Zeeheldenwijk

WONEN EN ZORG

Samen met het team Ruimtelijke Ontwikkeling stellen we een woonzorgvisie op. Deze visie wordt vertaald in een uitvoeringsprogramma. We stellen een urgentie verordening op, waarin we benoemen welke inwoners met voorrang in aanmerking komen voor vrijkomende (sociale) huurwoningen.

DOORONTWIKKELING JONGERENWERK

In 2021 heeft de gemeente Urk een nieuwe start gemaakt met het ambulante jongerenwerk. De afgesproken driejarige projectperiode loopt medio 2024 af. Vanuit een integrale blik evalueren we samen met samenwerkingspartners de behaalde resultaten. Daarna bespreken we de insteek voor de komende jaren. Daarbij betrekken we ook de uitbreiding, welke de gemeenteraad in de Kadernota 2024 mogelijk heeft gemaakt. Het is belangrijk dat alle doelgroepen (van licht naar zwaar) inzichtelijk zijn en dat vanuit een duidelijke doorlopende lijn gewerkt wordt. Zo moet een sluitende, domeinoverstijgende keten ontstaan, waarbij het outreachend werken een belangrijk onderdeel van de aanpak is.

TOENEMEND GEBRUIK VAN FORMELE KINDEROPVANG

Officiële kinderopvanglocaties en gastouders bieden opvang aan kinderen van 0 t/m 3 jaar. En hoewel de opvang als een commerciële activiteit geldt, vervult het ook een duidelijke maatschappelijke rol. Zo kan het een schakel in het pedagogisch leefklimaat van het kind zijn, kan het voor- en vroegschoolse educatie bieden en biedt het uitkomst in de arbeidsparticipatie van ouders. Uit het onderzoek (leerlingenprognose) van ABF Research blijkt een sterk stijgend deelnamepercentage. Het is te verwachten dat dit proces de komende jaren verder doorzet. Hiermee onderstrepen we de grote behoefte aan uitbreiding van formele kinderopvangplaatsen. Daarbij laveren we zo goed mogelijk tussen de commerciële insteek van de opvang en de maatschappelijke rol daarvan.

PROEFTUIN MIT EENKANGER ‘SAMEN DE DAG DOOR’

Vanuit (in)formele activiteiten stimuleren we partijen om intensief samen te werken. Met als stip aan de horizon ‘een vrij toegankelijke’ dagbesteding. Vanuit de samenwerkende partijen is de ambitie uitgesproken om een brede samenwerking te creëren binnen de dag- en vrijetijdsbesteding, in combinatie van formele- en informele zorg. En voor diverse doelgroepen. Uitgangspunt is dat er een afschaling van maatwerk naar algemene voorziening gerealiseerd wordt en een betere samenwerking plaatsvindt tussen formele en informele zorg. Om zo de druk op de zorg te verminderen. Tegelijk willen we met deze ontwikkeling aansluiten op dat wat het Regiobeeld en -plan benoemt vanuit IZA/GALA.

LAGE VACCINATIEGRAAD JEUGDGEZONDHEIDSZORG

Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) in de Jeugdgezondheidzorg biedt de vaccinaties aan die kinderen beschermen tegen ernstige infectieziekten.

Wanneer de vaccinatiegraad laag ligt neemt de kans op het krijgen van infectieziekte flink toe. Ook bij kinderen die gevaccineerd zijn, maar waarbij de vaccinatie (nog) niet goed is aangeslagen, hebben dan een hoger risico op het krijgen van een ziekte. Wanneer de vaccinatiegraad te laag is kan een infectieziekte snel om zich heen slaan en kan er een epidemie ontstaan. De RVP-vaccinatiegraad ligt op Urk al jarenlang onder het landelijk gemiddeld. Het risico op het uitbreken van een epidemie is dus groot. In het verleden hebben we in diverse beleidsnota’s dit steeds benoemd en verdient ook een plek in dit plan. Het blijft onze aandacht vragen.

Zonder een waardeoordeel te geven stimuleren we ook in de nieuwe beleidsperiode het maken van een weloverwogen keuze en verstrekken we (eerlijke) informatie over vaccinatie.

BELEIDSDOELSTELLINGEN EN INDICATOREN SOCIAAL DOMEIN 2024-2027

Zowel de ambitie als de visie vertalen we in de bekende thema's, met een aantal beleidsdoelen:

Doelstelling
We bieden inwoners mogelijkheden om mee te blijven doen, ook bij sociaal-economische achterstanden, langdurige beperkingen of andere factoren die meedoen belemmeren.

Gewenst effect 1
Het gebruik van de algemene voorziening Mit Enkanger is met 10% toegenomen (2022: 201 deelnemers).

Gewenst effect 2
Het gebruik van het Startpunt Taal, Ontwikkelen en Participeren (TOP Urk) neemt met 10% toe.
Gestart 2023, wat dus de basis wordt.

Indicator
Data gebruik formele en informele zorg van gemeente en samenwerkingspartners.

Doelstelling
Urker jongeren leven in een positief opgroeiklimaat.

Gewenst effect 1
Jongeren ervaren 5 procent meer ouderbetrokkenheid en is de schoolbeleving 5 procent positiever.
Nulmeting wordt eind 2023 gedaan.

Gewenst effect 2
Jongeren moet zich gehoord en gezien voelen. Er worden jaarlijks minimaal 3 initiatieven ondersteund die door jongeren zelf worden aangedragen (gekoppeld aan Jongeren adviesraad DURF).
Gestart in 2023, wat dus de basis wordt.

Gewenst effect 3
Het consultatiebureau heeft ten minste 90% van de kinderen -9 mnd – 4 jaar in beeld (in 2022 waren 2.000 kinderen in beeld).

Indicator
Uitkomsten DURF vragenlijsten en verslaglegging consultatiebureau (ZONL)

8. Leidend principe: op Urk helpen we waar nodig

Waar moeten we aan denken bij dit principe?

Persoonlijke ontwikkeling
- DURF
- Integratie
- Maatschappelijke stages
- Arbeidsmarkt
- Jongerencoach
- Groepswerk

Werk en inkomen
- Re integratie
- Inkomensvoorziening
- Bijzondere bijstand
- Minima beleid
- SROI
- Inkomensvoorziening
- Bijzondere bijstand
- Minima beleid
- Regionaal Werkbedrijf
- Urk Werkt!

Maatwerk (geïndiceerd)
- Jeugdhulp met verblijf
- Ondersteuning WMO, Jeugd en Participatiewet
- Vervoer
- Hulpmiddelen
- Woningaanpassingen

Schulphulpverlening
- Ondersteuning
- Voorlichting
- Budgetbeheer

Wat vraagt onze aandacht?

Het is onmogelijk om alle zaken te benoemen, die vanuit de reguliere en/of wettelijke werkzaamheden de aandacht vragen. We noemen enkele belangrijke zaken.

VERBETERTRAJECT TOEGANG

Een aantal jaren geleden begonnen we met een verbetertraject rond de toegang Sociaal Domein. En dan met name gericht op de uitvoeringskracht, samenhang en veranderopgave. Dit geldt voor zowel de toegang van Jeugdhulp, Wmo als Werk & Inkomen. Daarbij willen we de kwaliteitszorg, de adviezen van gedragsdeskundige, de eisen van de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) structureel borgen. Het doel is een uniforme werkwijze en toekenning.

PARTICIPATIEWET IN BALANS

Zorgen voor bestaanszekerheid en werkgelegenheid is vanuit de Grondwet een kerntaak van de overheid. Een vangnet als het (l)even tegenzit hoort daarbij. Dit vangnet moet toekomstbestendig zijn. De Participatiewet staat voor ondersteuning en inkomenswaarborg.
Dit blijkt in de praktijk niet altijd te werken. Daarom introduceerde de Rijksoverheid het programma 'Participatiewet in balans: menselijke maat, vertrouwen en eenvoud'. De Participatiewet moet (weer) een doelmatig, begrijpelijk en voorspelbaar vangnet bieden. Evenwicht tussen aandacht voor preventie, maatwerk en menselijke maat aan de ene kant en aanpakken van bewuste regelovertreding aan de andere kant. Ondersteund door voldoende wettelijke mogelijkheden gericht op de uitvoering, richtinggevende kaders en voldoende (financiële) middelen.

ERVARINGSDESKUNDIGEN INZETTEN ALS PROFESSIONAL

We zien een (regionale) beleidsontwikkeling dat ervaringsdeskundigen meer en meer ingezet worden als professionals. Om zo wachtlijsten te voorkomen en of de arbeidskrapte op te lossen. Wij vinden dat een luisterend oor, aandacht en begrip heel belangrijk is in de aanpak rond zorg. Tegelijk vinden wij dat een dergelijke aanpak niet op alle terreinen ingezet kan worden. Denk bijvoorbeeld aan de zwaardere GGZ-problematiek.

SCHULDHULPVERLENING

Sinds 2012 heeft de gemeente een wettelijke taak om beleid op te stellen voor schuldhulpverlening en dit uit te voeren. Dit staat in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS). We moeten schuldhulpverlening aanbieden aan Urker inwoners. Hierin hebben we wel veel vrijheid in het opstellen en uitvoeren van het beleid. De WGS is recent gewijzigd. De inzet op trajecten gaat naar 18 maanden, in plaats van 36 maanden. Daardoor verplicht het gemeenten tot nazorg.

In die nazorg steken we vooral in op het lerend vermogen van inwoners. De inwoner mag best voelen dat het afbetalen of oplossen van schulden een lastige periode is. Binnen de termijn van het traject is het lerend vermogen te kort voor een inwoner om gedragsverandering in uitgave patroon aan te leren. Daar heeft de aanpassing van de wet voor gezorgd. De verplichte nazorg moet niet vrijblijvend zijn.

Daar waar nodig verstrekken we voor inwoners een saneringskrediet. Het voordeel hiervan is dat de inwoner een schuldeiser heeft en zich kan focussen op andere problematiek. Saneringskrediet zetten we alleen in bij hele specifieke uitzonderlijke gevallen. Gevallen waar geen perspectief op verhoging of afbetaling van de schulden is. We ondersteunen het niet dat voor de makkelijkste weg gekozen wordt. De insteek blijft een duurzame oplossing voor de schuldenproblematiek.

Schuldhulpverlening is belangrijk om te voorkomen dat inwoners niet meer of slechts gedeeltelijk kunnen meedoen in de samenleving. Schulden kunnen leiden tot uiteenlopende vormen van sociaal en persoonlijk leed. We gaan ervan uit dat schuldenproblematiek niet alleen komt en ontstaat. Daarom zorgen we samen met de informele zorg voor een stabiele basis. De samenwerking tussen Hulp en Steun en Caritas Urk krijgt daarmee steeds meer vorm.

Naast preventie zetten we in op vroegsignalering. Dit is dé manier om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en zich ontwikkelen

tot een problematische schuldsituatie. Het helpt maatschappelijke kosten voor schuldhulpverlening te verminderen. Het zorgt ervoor dat schuldeisers hun geld eerder krijgen. We steken in op dat voorkomen (preventie) is beter dan genezen.

Onderzoeksbureau KWIZ voerde in 2019 een externe analyse van het gemeentelijk beleid en de uitvoering door Stichting Hulp en Steun uit. Dat deden ze vanuit het gezichtspunt van professionele schuldhulpverlening conform de kwaliteitsstandaarden van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK). Dit leidde tot een doorontwikkeling van de Stichting Hulp en Steun. We sloten een nieuwe subsidieovereenkomst af met heldere afspraken rond de integrale schuldhulpverlening, vroegsignalering en financiële zelfredzaamheid.

Voor de komende beleidsperiode bouwen we verder op de analyse van onderzoeksbureau KWIZ en gemaakte afspraken. Ook geven we het landelijk plan 'Elementen van Basisdienstverlening' handen en voeten. Met dit plan komen ook rijksmiddelen mee.

SOCIAL RETURN OF INVESTMENT (SROI)

Binnen de DUN-gemeenten (Dronten, Urk en Noordoostpolder) is een gezamenlijke aanpak SROI (Social Return on Investment) opgesteld en wordt vastgesteld. Het Werkgeverservicepunt Urk Werkt geeft daarin de uitvoering voor de gemeente Urk vorm.

PARTICIPATIE IN SAMENLEVING DOOR UITKERINGSGERECHTIGDEN

Vanuit het landelijk beleid Breed Offensief begeleidt de gemeente inwoners in hun weg naar deelname en arbeid. Dit zijn inwoners met een bijstandsuitkering of indicatie Banenafspraak. Dit kan bijvoorbeeld met een opleiding, loonkostensubsidie, Beschut Werk of Participatieplaats. In de uitvoering werkt de gemeente intensief samen met het UWV, WSP Urk en Concern voor Werk. Ook kunnen we met de inwoner starten met sociale activering, waarbij de betrokkenheid vanuit de WMO bekeken wordt. Als er ruimte is mag de gemeente om een tegenprestatie vragen. Bij de tegenprestatie gaat het om een onbetaalde nuttige activiteit. Met het oog op het Breed Offensief investeren we meer in deelname aan arbeid en samenleving. Het recent ingevoerde preferente werkproces helpt mee aan structuur voor inwoner en werkgever.

BANENAFSPRAAK, BESCHUT WERK EN DAGBESTEDING

Banenafspraak, Beschut werk en dagbesteding zijn instrumenten die de gemeente kan aanbieden aan haar inwoners om werk, een zinvolle dag invulling en begeleiding te combineren. Deze instrumenten kunnen we aanbieden wanneer deelname aan werk of het zinvol invullen van de dag op eigen kracht niet mogelijk is. Het zijn echter 3 verschillende instrumenten uit verschillende wetten. Hiervan beoordelen we de komende jaren of zij juist worden ingezet. De 3 instrumenten hebben andere systemen van beoordeling, financiering en ook andere gevolgen voor de persoonlijke situatie van de inwoner. Het is belangrijk dat we de inwoner het juiste instrument of stukje maatwerk aanbieden. Daarnaast is het belangrijk dat de inwoner bij persoonlijke ontwikkelingen kan switchen van instrument.

De Banenafspraak en Beschut werk zijn instrumenten die we aanbieden vanuit de Participatiewet. Dagbesteding is een instrument dat we aanbieden vanuit de Wmo. Daarnaast zetten we algemene voorzieningen in. We bundelen integraal de krachten om kaders vast te stellen om zo aan de inwoners het meest passende aanbod te doen.

BESTAANSZEKERHEID: EVALUATIE REGELINGEN MINIMA ENZOVOORT

Landelijk staat de bestaanszekerheid van inwoners op de politieke agenda. Van een steeds groter wordende groep inwoners staat die zekerheid onder druk. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de (hoge) inflatie, het achterblijven van loonontwikkelingen, fiscale herzieningsmaatregelen en het steeds meer zelf moeten bekostigen van zorg die voorheen werd vergoed door de overheid. Hierdoor daalt de koopkracht van inwoners. Door de fors gestegen prijzen voor stroom en gas voerden wij een ruimhartig energietoeslagenbeleid. We evalueren het bereik van de gemeentelijke regelingen, om de bestaanszekerheid te vergroten. De bedoeling daarvan is het bereiken van een bredere doelgroep.

Beleidsdoelstellingen en indicatoren Sociaal Domein 2024-2027

Zowel de ambitie als de visie vertalen we in de bekende thema's, met een aantal beleidsdoelen:

Doelstelling

Inwoners kunnen rekenen op continuïteit van zorg als zij hun leven lang aangewezen zijn op een bepaalde mate van hulp of ondersteuning. We kijken wat passend is in elke levensfase, zonder onzekerheid van her-indicaties of gewijzigd (inkoop)beleid.

Gewenst effect 1

Gebruikers van de zorg geven de geleverde zorg een ruime voldoende(minimaal 7).
In 2022 gaven de respondenten het cijfer 8,1 jeugdhulp) en 7,7 (wmo)

Gewenst effect 2

Het aantal koppelingen van de maatjesprojecten neemt met 15% toe
(2022: 35 koppelingen).

Indicator

Cliëntervaringsonderzoek Magis en data jaarverslag Caritas Urk.

Doelstelling

Regelingen vanuit Werk & Inkomen dragen bij aan de bestaanszekerheid van inwoners.

Gewenst effect

Het gebruik van de regelingen neemt met 15% toe. We gebruiken 2023 als basis

Indicator

Data gebruik regelingen Werk & Inkomen.

Doelstelling

Ouders zijn verantwoordelijk voor de jongeren, ook als deze (tijdelijk) niet thuis wonen.

Gewenst effect

Verantwoordelijkheid van ouders wordt nadrukkelijk ondersteund. Jongeren horen thuis op te groeien.

Indicator

Deze doelstelling vanuit de regiovisie is niet meetbaar, maar wel belangrijk.
Een ketensamenwerking is noodzakelijk. In beleidsperiode gaan we op zoek naar meetbare indicatoren.

9. Leidend principe: op Urk passen we op elkaar

Waar moeten we aan denken bij dit principe?

Huisvesting doelgroepen
- Beschermd wonen
- Jeugdhulp met verblijf
- Intramurale voorzieningen
- Sociale woningbouw
- Begeleid wonen
- Doelgroep huisvesting

Veiligheid
- TOP-X
- Jeugdhonken
- Persoonsgerichte aanpak
- Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Maatschappelijke overlast
- Verwarde personen
- Handhaving

Gezonde leefstijl
- Sport en bewegen
- Mentaal welbevinden
- NIX 18
- Geen middelengebruik
- IZA & GALA
- Rookvrije generatie
- Aanpak overgewicht
- Jeugdgezondheidszorg
- DURF

Maatschappelijke opvang
- Mensenhandel
- Verwarde personen
- Dak- en thuislozen
- Aanpak seksueel geweld
- Opvang en aandacht
- Vrouwenopvang
- Crisisopvang
- Beschermd wonen
- Verslavingszorg

Wat vraagt onze aandacht?

Het is onmogelijk om alle zaken te benoemen, die vanuit de reguliere en/of wettelijke werkzaamheden de aandacht vragen. We noemen enkele belangrijke zaken.

GEZONDE LEEFSTIJL

Bewegen en verantwoorde ontspanning zijn gezond en belangrijk, zowel individueel of in clubverband. We bevorderen goede faciliteiten en accommodaties. Die zien we vanuit het subsidiebeleid als indirecte subsidie. Sport en bewegen heeft voordelen voor sociale verbanden, voor gezag, het rekening houden met elkaar, het bijbrengen van orde en regel, waarden en normen. Daarom is dit een belangrijk landelijk speerpunt. Dit geldt voor de gemeente ook voor cultuurbeoefening. Er zijn bijvoorbeeld mooie verbindingen met bewezen resultaat te leggen op de gebieden mentale gezondheid, eenzaamheid en een gezonde leefomgeving. Gezonde leefstijl projecten krijgt een plek in de gemeentelijke subsidieverstrekking.

Met de aanpak van de Gezonde Leefstijl stellen we niet de ziekte centraal, maar een betekenisvol leven van mensen. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf.

Daarnaast richten we ons in de aanpak van de brede SPUK-aanvraag (vanuit het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord) op een 15-tal (vastgestelde) thema's:

1. Sportakkoord
2. Brede regeling combinatie functionaris
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Kansrijke start
5. Valpreventie
6. Aanpak overgewicht en obesitas
7. Leefomgeving
8. Mentale gezondheid
9. OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek
10. Wijkaanpak sociale basis (waaronder de echtscheidingsproblematiek)
11. Mantelzorg
12. Een tegen eenzaamheid
13. Welzijn op recept
14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
15. Coördinatie kosten regionale aanpak preventie

AFZONDERLIJKE SPORT- EN CULTUURNOTA

De gemeente Urk kiest er voor om naast het beleidsplan Sociaal Domein een afzonderlijke Sport- en Cultuurnota op te stellen. Daarmee willen we recht doen aan dat wat over deze onderwerpen in het coalitieakkoord staat. We laten hierin zien hoe we de domeinen cultuur, welzijn, participatie, sport en gezondheid met elkaar verbinden. In een volgend beleidsperiode integreren we sport, bewegen en cultuur in het beleidsplan Sociaal Domein.

GEZONDHEIDSZORG / IZA & GALA

De integrale aanpak van zorg en preventie moet inwoners helpen gezond te blijven, of gezond te worden.

Landelijk zijn daarvoor 2 akkoorden gerealiseerd. Voor gemeenten het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Voor zorgorganisaties het Integraal Zorgakkoord (IZA).

Het IZA wil bevorderen dat de zorgsector samenwerkt om de zorg effectief en betaalbaar te houden. Om te voldoen aan het IZA is een regionale aanpak met zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten en GGD's nodig (regiobeeld, -plan). Het GALA streeft naar het bredere doel van een gezonde generatie in 2040. Voor GALA zijn lokale afspraken en regionale samenwerking belangrijk. Lokaal én regionaal moeten gemeenten aan de slag met een samenhangende aanpak. Governance is hiervoor in de maak.

Dat alles vraagt van ons als gemeente dat we onszelf een regierol aanmeten. En juist dat zagen we de laatste jaren al meer en meer gebeuren. We begaven ons op terreinen waar we formeel geen zeggenschap op hadden, maar wat wel een impact had op de samenleving. Deze trend zien we de komende jaren steeds meer groeien. De transitie van de zorg helpt hierbij mee. De tekorten op de arbeidsmarkt van gezondheidszorg en wachtlijsten in de zorg hebben (grote) impact op de samenleving. Dat vraagt van ons bemoeienis op terreinen waarop we niet direct een wettelijke taak hebben en leggen we de verbinding tussen het sociaal en medisch domein.

AANDACHT VOOR MENTAAL WELBEVINDEN / GGZ

In een eerder hoofdstuk vertelden wij over de veranderingen in de samenleving. Daarbij komt dat landelijk steeds meer mensen doen een beroep op Wmo-Beschermd Wonen én de Wlz-Ggz. We willen aan de hand van landelijke en regionale afspraken ervoor zorgen dat inwoners met een ernstige psychische aandoening en een langdurige, intensieve zorgvraag passende zorg en ondersteuning krijgen. Dit helpt mee aan herstel van inwoners en een houdbaar zorgstelsel.
Als gemeente willen we een aanjaagfunctie vervullen binnen het lokale Sociaal Domein als het gaat om mentaal welbevinden. Daaronder valt bijvoorbeeld welzijnswerk, jongerenwerk, maatjesprojecten, werk en inkomen, onderwijs, sport en cultuur, kerken en de zorg (GGZ, huisartsen, POH GGZ). We sluiten ook aan bij de activiteiten van de lokale kerngroep Mentaal Welbevinden, het IZA-regiobeeld en de andere regionale coalities met ziekenhuis, GGZ etc. Ook vanuit DURF geven we hier aandacht aan.

DOORDECENTRALISATIE BESCHERMD WONEN

In de regionale centrumregeling Wmo komt in 2025 verandering. Het onderdeel Beschermd Wonen wordt dan namelijk doorgedecentraliseerd naar gemeenten. Fasegewijs hevelt de Rijksoverheid de middelen over van de regio naar de lokale gemeenten. Dit betekent voor de regio Flevoland een teruggang in middelen. Dat wordt een flinke uitdaging voor de regio. Vanuit deze decentralisatie is destijds het uitvoeringsprogramma Zorglandschap Wmo vastgesteld door alle Flevolandse gemeenten. In dit programma is afgesproken om in samenspraak met haar samenwerkingspartners een op-, om-, en afbouwplan (OOA-plan) te ontwikkelen. Hier is gekeken naar de verwachte mindere financiële inkomsten. Aan de hand van de financiële gevolgen van de decentralisatie en de inhoudelijke keuzes zijn/worden regionale afspraken gemaakt over de bekostiging van het OOA-plan.

REGIOVISIE AANPAK HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING 2024-2027

Voor wat betreft Huiselijk Geweld en Kindermishandeling werken we regionaal vanuit de regiovisie 'Voor een veilig thuis 2024-2027'.

Daarin staan 5 uitgangspunten:
1. voorkomen is beter dan genezen,
2. eerst het stoppen van geweld, daarna het wegnemen van de risico's en het werken aan herstel,
3. samen met het huishouden bepalen betrokken professionals in gezamenlijk overleg en onderlinge afstemming wat, waarom, door wie wordt gedaan,
4. hulp vindt zo veel mogelijk thuis plaats,
5. door continu te leren van onze aanpak kunnen we onze aanpak continu verbeteren.

Een aantal randvoorwaarden zijn van belang om ervoor te zorgen dat de genoemde activiteiten uit deze regiovisie daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. Dat vraagt constante monitoring.

BELEIDSDOELSTELLINGEN EN INDICATOREN SOCIAAL DOMEIN 2024-2027

Zowel de ambitie als de visie vertalen we in de bekende thema's, met een aantal beleidsdoelen:

Doelstelling

We begeleiden en ondersteunen inwoners in hun sociaal emotionele en mentale ontwikkeling. Veerkracht zorgt voor duurzame zorg.

Gewenst effect 1

Het percentage inwoners dat zich matig eenzaam voelt is met 5% gedaald. Was in 2022 23% (volwassenen) en 32% (ouderen).

Gewenst effect 2

De deelname aan Centering Pregnancy (106 deelnemers in 2022), Kansrijke Start (nieuw) en KOPP-trainingen (2022 6 deelnemers) stijgt met 10%.

Gewenst effect 3

Samen met samenwerkingspartners zorgen we voor 10% meer (preventieve) interventies op het terrein van mentaal welbevinden. We nemen 2023 als basis.

Gewenst effect 4

Jongeren ervaren hun (mentaal) welbevinden positiever; zij gebruiken 3 procent minder middelen; zij besteden 5 procent meer tijd aan zingeving, sport en cultuur en ervaren 2 procent minder psychische klachten. Nulmeting wordt eind 2023 gedaan.

Indicator

Percentage eenzaamheid (bron www.eengezonderflevoland.nl en www.waarstaatjegemeente.nl) En data subsidievaststellingen Centering Pregnancy, Kansrijke Start en KOPP-trainingen en uitkomsten DURF enquêtes.

Doelstelling

We maken het voor inwoners gemakkelijker om gezond en vitaal te leven. Het concept van positieve gezondheid is daarvoor de basis.

Gewenst effect

Het aantal inwoners met een gezonde leefstijl is met 5% gestegen. In 2022 ervaarde 78% van volwassenen en 60% van de ouderen hun gezondheid als goed. In 2020 bewoog 50% voldoende.

Indicator

Percentage 'ervaren goede gezondheid' vanuit GGD enquêtes (bron www.eengezonderflevoland.nl) en percentage 'beweegt voldoende' (bron www.waarstaatjegemeente.nl)

Doelstelling

We krijgen huiselijk geweld en kindermishandeling eerder in beeld, zodat sneller toegewerkt kan worden aan herstel. Vanuit de regiovisie werken we daarbij vanuit principe "Lokaal wat lokaal kan"

Gewenst effect

Het gebruik van de verplichte meldcode en de advies- en consultatie-functie stijgt met 10%. We gebruiken 2023 als basis.

Indicator

Vanaf 2013 is de meldcode Huiselijk Geweld/Kindermishandeling voor professionals in ingevoerd en verplicht gesteld voor samenwe kingspartners die met volwassenen en/of kinderen (en hun oudersop-voeders) werken. Dat betekent dat we van allerlei data kunnen gaan. Wij gebruiken die in beginsel die van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) vanuit jaarverslag ZONL (basis 2023)

10. Leidend principe: op Urk blijven we in verbinding

Waar moeten we aan denken bij dit principe?

Participatie inwoners
- Adviesraad Sociaal Domein
- Informatievoorziening
- Communicatie
- Burgerinitiatieven

Gezondheidszorg
- (Jeugd)gezondheidszorg
- Milieu en toezicht
- Ambulancezorg
- Infectieziekten
- Samenwerking met huisartsen
- POH JGGZ
- Vaccinatie
- IZA & GALA

Landelijke, regionale en lokale samenwerking
- Gezond op Urk
- VNG
- Flevoland
- GGD Flevoland
- Kerkelijk Platform Jeugd
- Centrumregeling Sociaal Domein
- Veiligheidsregio Flevoland
- Bovenlokale samenwerkingen
- Lokale Educatieve Agenda
- Adviesraad Sociaal Domein

Sociale monitor
- Waar staat gemeente.nl
- Cliënt ervaringsonderzoek
- Lokale rapportages
- Jaarverantwoordingen
- Regiobeeld

Wat vraagt onze aandacht?

Het is onmogelijk om alle zaken te benoemen, die vanuit de reguliere en/of wettelijke werkzaamheden de aandacht vragen. We noemen enkele belangrijke zaken.

REGIONALE SAMENWERKING

In een apart hoofdstuk vertelden we over de regionale samenwerking op het gebied van Jeugdhulp en WMO. Binnen de door het bestuur vastgestelde kaders zetten we ons hiervoor in. Met het doel om lokaal en regionaal naadloos op elkaar aan te sluiten. En met aandacht voor de gewenste transformatie en een actueel dashboard van data Daarbij hoort de aanpassing van de regionale centrumregeling, vanwege de uittreding van gemeente Zeewolde.

GEMEENTEZORGSPIEGEL

De Gemeentezorgspiegel biedt een overzicht van alle zorgdata, dus ook van de Wet Langdurige Zorg (WLZ) en Zorgverzekeringswet (Zvw). We implementeren de Gemeentezorgspiegel om zo een beter beeld van knelpunten en ontwikkelingen te krijgen. Hierdoor kunnen we beleid en dienstverlening verbeteren.

SAMENWERKING KERKEN

De komende beleidsperiode geven we aandacht aan de inbedding van de nieuwe rol van het Kerkelijk Platform Jeugd (in combinatie met de uitvoering van DURF). Tegelijkertijd blijven we zoeken naar de mogelijke samenwerking met kerken als het gaat over hun signaleringsfunctie en bieden we deskundigheidsbevordering aan.

HERVORMINGSAGENDA JEUGD

Na een onderhandelingsperiode van ongeveer 1,5 jaar is medio 2023 een akkoord gesloten tussen het ministerie van VWS en de VNG over de Hervormingsagenda Jeugd. Dit akkoord is gesloten op de inhoudelijke opgave van de agenda en op de financiele bezuinigingsopgave aan de gemeenten.

De hervormingsagenda is gericht op betere en tijdige hulp en ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. Binnen een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel. De belangrijkste ontwikkelingen in de hervormingsagenda zitten op het vlak van de reikwijdte van de Jeugdwet, integrale benadering van gezinsproblematiek, robuuste regio's en de financiële opgave op lokaal en regionaal niveau.

DIGITALE, EENVOUDIGE TOEGANG TOT ONDERSTEUNING

De gemeentelijke toegang is integraal en uniform voor de Wmo en Jeugd. De toegang tot Werk & Inkomen loopt via UWV en de site werk.nl. Voor inburgeraars voert de gemeente wel zelf regie. De toegang willen we zo eenvoudig mogelijk maken voor de cliënten binnen het Sociaal Domein. Daarmee maken we de voortgang van de aanvraag inzichtelijk voor de inwoners. Denk aan een gespecialiseerd gemeentelijk portaal van de huidige aanbieders / pakketten in het Sociaal Domein.

De toegang tot ondersteuning is breder dan alleen via de gemeente. Er zijn meer wettelijke verwijzers voor ondersteuning. Denk dan aan huisartsen of jeugdartsen. In de cliëntervaringsonderzoeken peilen wij de klanttevredenheid van de toegang.

BELEIDSDOELSTELLINGEN EN INDICATOREN SOCIAAL DOMEIN 2024-2027

Zowel de ambitie als de visie vertalen we in de bekende thema's, met een aantal beleidsdoelen:

Doelstelling
We brengen samenhang aan in de verschillende regelingen die er zijn. Voorkom stapeling van maatregelen en procedures in de uitvoering.

Gewenst effect
We werken systeemgericht, domeinoverstijgend in een netwerksamenwerking. Met als doel een gezin, een plan, een regisseur.

Indicator
Clientervaringsonderzoek MAGIS, aantal ingediende bezwaarschriften.

Doelstelling
We hebben inzage in verbruik zorggebruik.

Gewenst effect
We werken systeemgericht, domeinoverstijgend in een netwerksamenwerking. Met als doel een gezin, een plan, een regisseur.

Indicator
Data vanuit eigen administratie en de Gemeentezorgspiegel.

Ervaringen in het Sociaal Domein

Onze samenleving en daarmee ook onze gemeenschap wordt met de dag ingewikkelder. Veeleisender ook. We moeten steeds meer weten. En ook kunnen. Een groter wordende groep mensen kan daardoor niet meer meedoen. Dat leidt tot afhankelijkheid en aan de kant staan. Die trend moeten we breken.

De gemeenschap, dat zijn wij. Laten we vooral het samen leven goed organiseren. Daarbij hebben we iedereen en vooral ook elkaar nodig: verbindend bouwen aan 'veerkracht' met omzien als fundament.

Fred Brouwer,
leidinggevende Team Sociaal Domein

11. Bedrijfsvoering en financiën

Team uitvoering en beleid

Het Sociaal Domein bij gemeente Urk bestaat uit een beleids-, administratie en uitvoeringsteam. Doelbewust is er voor gekozen om de volle breedte van het domein onder te brengen in 1 afdeling. Op deze manier kunnen we makkelijk schakelen tussen uitvoering, beleid, administratie en ICT-applicatiebeheerders.

ICT TOEPASSING

De decentralisaties brachten niet alleen een zorg- maar ook een ICT-component met zich. De bedrijfsvoering en informatievoorziening moesten we vanuit de inhoudelijke kant van de decentralisaties regelen. Denk daarbij aan landelijke standaarden, zoals berichtenverkeer. We moesten rekening houden met de wensen van de interne organisatie en de zorgaanbieders. Op deze manier moeten we 1 integrale informatievoorziening neerzetten, die alle partijen faciliteert. De gemeente Urk heeft er voor gekozen om het functioneel- en applicatiebeheer van de systemen onder te brengen in het team Sociaal Domein. Datzelfde geldt voor de administratie (declaraties/ betaling van de zorg).

Bij publieke samenwerking en onder bepaalde voorwaarden is (Europese) aanbesteding van een product niet nodig. Van deze uitzondering maakten we gebruik bij de start van de decentralisaties. Aanbesteden hoeft niet wanneer de gemeente een product in ‘eigendom’ heeft. Zo is systeem Mens Centraal een toepassing die in opdracht van de Nederlandse Vereniging voor Sociale Innovatie (NVSI) (lees haar leden) is ontwikkeld. De gemeente Urk is lid van de NVSI. De leverancier (Xxlnc (voorheen Lost Lemon) en de NVSI voeren het gemeenschappelijk auteursrecht uit.

Voor de ontwikkeling van het eigen systeem staan budgetten geraamd in de gemeentebegroting. Op basis van het mandaatbesluit en budgetbeheer voeren we de ontwikkeling door. Vanzelfsprekend vindt er overleg plaats tussen applicatie-/functioneel beheer en de afdeling Informatie van de gemeente Urk.

Team Werk en Inkomen werkt vanuit het gemeentelijk pakket CiVision Samenlevingszaken. Dat komt omdat het onderdeel Werk en Inkomen al voor de decentralisaties een gemeentelijk taak was. Sturing en aanbesteding voor CiVision Samenlevingszaken doet team Informatie wel. Dat komt omdat de leverancier Pink Roccade meerdere pakketten aanbiedt. Applicatiebeheer hiervan valt wel onder team Sociaal Domein.

PRIVACY

We bieden integrale dienstverlening. Hiervoor is het delen van gegevens binnen en, indien noodzakelijk, over domeinen heen een randvoorwaarde. Hoe we dat doen is vastgelegd in de beleidsregels privacy en gegevensbescherming Sociaal Domein Urk. Waar nodig actualiseren we deze.

De Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams) regelt dat gemeenten de mogelijkheid krijgen om tot een gecoördineerde aanpak te komen voor inwoners of gezinnen met meerdere problemen. Als we gegevens makkelijker uit kunnen wisselen, kunnen we de hulp goed op elkaar afstemmen.

WMO-TOEZICHT

Bij de inwerkingtreding van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is door de wetgever de bewuste keuze gemaakt gemeenten zelf het toezicht op de Wmo te laten organiseren. Dit paste bij de beleidsruimte die gemeenten hebben om uitvoering te geven aan de Wmo. Op advies van

de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) wil de Rijksoverheid een kwaliteitsslag aanbrengen.

FINANCIEEL KADER

De uitkering voor het Sociaal Domein onderging in de jaren na de decentralisatie een transitie. Het was eerst een integratie-uitkering. Langzaam maar zeker schakelde het om van een historisch verdeelmodel naar het objectief verdeelmodel.

Sinds de decentralisatie zetten we de middelen voor WMO, Jeugdhulp en Participatie ontschot in voor de uitvoering van het sociaal domein. In de komende beleidsperiode blijven we dit doen. De reden is dat het financiële proces binnen sociaal domein, met alle landelijke, regionale afspraken en jurisprudentie, zeer complex is. Om te kunnen inspelen op ontwikkelingen en om met budgetten te kunnen schuiven is goed inzicht in de financiële stromen en financiële processen nodig. Dit sluit aan bij de door de gemeenteraad vastgestelde budgetregeling. Daarin wordt aangegeven dat verschuiven van budgetten is toegestaan binnen hetzelfde programma.
In onderstaand overzicht maken we de zorguitgaven inzichtelijk. Om een goed beeld te krijgen zijn in dit overzicht o.a. de (fluctuerende) inkomsten, rijksuitkeringen, apparaatskosten en reservemutaties niet verwerkt.

Regelmatig zijn zorgen geuit in de beheersbaarheid van de zorgkosten in meerjarenperspectief. Denk als oorzaak bijvoorbeeld aan de CAO-ontwikkelingen in de zorg, die een behoorlijke weerslag op de tarieven hebben, de toenemende complexiteit dat vaak een duurdere inzet van zorg vraagt en de regionale samenwerking rond Jeugdhulp wat een forse investering met zich meebrengt.

Uitgaven Sociaal domein (x € 1.000)

	Jaarrekening				begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Zorgtaken Jeugdhulp	**4.409**	**4.663**	**4.845**	**3.070**	**3.379**	**3.204**	**3.187**	**3.187**	**3.187**
Regionale afspraken Jeugdhulp met Verblijf	2.233	2.354	2.210	767	950	951	932	932	932
Jeugd GGZ	1.058	1.175	1.147	1.039	1.229	1.149	1.148	1.148	1.148
Zorgtaken ZIN Jeugdzorg	1.116	1.128	1.480	1.252	1.176	1.090	1.093	1.093	1.093
Persoonsgebonden budget Jeugdzorg	2	7	8	12	25	15	15	15	15
Zorgtaken WMO	**1.826**	**2.074**	**2.488**	**2.525**	**2.505**	**2.444**	**2.420**	**2.420**	**2.420**
Zorgtaken ZIN WMO	966	919	1.067	1.126	1.209	1.092	1.068	1.068	1.068
Persoonsgebonden budget Wmo	28	25	27	49	50	50	50	50	50
Woningaanpassing	134	323	437	326	202	202	202	202	202
Hulpmiddelen	226	254	351	377	342	402	402	402	402
Huishoudelijke Hulp ZIN	322	421	496	567	610	610	610	610	610
Huishoudelijke Hulp PGB	149	131	109	79	93	88	88	88	88
Participatie en Werk & Inkomen	**4.037**	**4.006**	**4.591**	**4.942**	**5.346**	**4.677**	**4.558**	**4.558**	**4.558**
Schuldhulpverlening	105	108	149	160	170	205	205	205	205
Taken inburgering	10	116	231	21	113	95	44	44	44
Arbeids reintegratie	1.865	1.878	1.879	1.877	2.099	2.086	2.018	2.018	2.018
Gebundelde uitkering BUIG	1.786	1.715	2.054	2.053	2.173	1.998	1.998	1.998	1.998
Bijzondere bijstand	102	88	142	873	602	184	184	184	184
Besluit Bijstand Zelfstandigen	169	100	136	-41	189	109	109	109	109

Van het totaal van Sociaal Domein, dus inclusief reservemutaties, inkomsten etc., kan het volgende worden weergegeven.

Sociaal domein (excl. apparaatskosten)

		Jaarrekening				begroting				
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	**Urk Mit Enkanger**	**8.452.454**	**8.586.528**	**9.355.094**	**11.964.683**	**11.059.966**	**10.570.599**	**10.380.622**	**10.169.546**	**11.018.334**
1.1	Inkomensvoorziening	565.787	433.247	1.110.192	3.175.372	3.461.670	2.863.199	2.744.580	2.744.580	2.744.580
1.2	Wmo en Jeugdzorg	6.697.568	7.163.999	7.297.914	7.565.867	5.924.464	5.696.914	5.658.341	5.498.341	6.469.359
1.3	Gezondheidszorg	974.051	709.612	687.538	1.017.672	1.292.891	1.591.974	1.587.849	1.536.773	1.414.543
1.4	Welzijn	215.048	279.670	259.450	205.772	380.941	418.512	389.852	389.852	389.852
2	**Urk leert**	**2.671.353**	**2.441.835**	**2.529.714**	**2.735.053**	**2.888.434**	**2.977.778**	**3.025.968**	**3.317.968**	**3.317.969**
2.1	Onderwijs en educatie	2.671.353	2.441.835	2.529.714	2.735.053	2.888.434	2.977.778	3.025.968	3.317.968	3.317.969
	Vrijval Jaarrekening	**114.479**	**350.998**	**548.010**	**1.468.051**					

INKOMENSAFHANKELIJKE EIGEN BIJDRAGE WMO

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) te verbeteren, heeft het kabinet besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Op dit moment betaalt elke cliënt die van een of meer van deze voorzieningen gebruik maakt, € 19 per maand (het abonnementstarief), ongeacht het inkomen. Met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt de hoogte van de eigen bijdrage bij alle maatwerkvoorzieningen afhankelijk van het inkomen. Deze wijziging gaat per 1 januari 2026 in. Hoe de nieuwe, inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien wordt in de komende periode verder uitgewerkt. Het is dus ook onbekend wat het effect voor de gemeentelijke organisatie is.

RESERVES SOCIAAL DOMEIN EN PARTICIPATIE

Voor taken die voortvloeien uit de Jeugdwet en de Wmo is een specifieke Reserve Sociaal Domein ingericht. Voor het werk vanuit Werk en Inkomen is een reserve Participatie beschikbaar. Deze reserves zijn, naast de Algemene Reserve, bedoeld om grote schommelingen op te kunnen vangen. Zo kunnen bijvoorbeeld ineens dure zorgtrajecten ingekocht moeten worden of gaan bedrijfskredieten over het reguliere budget heen. Met de reserve maken we het mogelijk om snel en adequaat hulpverlening in te kopen die voldoet aan specifieke regelgeving of hulp te continueren.

BIJLAGE WETGEVING IN SOCIAAL DOMEIN

Landelijk	Regionaal	Lokaal
Participatiewet	Regiobeeld/-plan IZA/GALA	Cultuurnota 2019-2022 Zo groos as een bessem op de cultuur van Urk
Jeugdwet	Meerjarenbeleidsplan GGD Flevoland	Algemene subsidieverordening Urk
Wet maatschappelijke ondersteuning	Centrumregeling Sociaal Domein	Verordening sociaal domein Urk
Algemene Wet Bestuursrecht	Zorglandschap WMO	Beleidsregels privacy en gegevensverwerking sociaal domein
Leerplichtwet	Dienstverleningshandvest Flevoland	Beleidsregels Participatiewet, minimaregelingen en Wet schuldhulpverlening gemeente Urk
Wet Inburgering	Regionaal Werkbedrijf Flevoland	Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Urk
Wet publieke gezondheid	GR GGD Flevoland	Beleidsregels Jeugdhulp Urk
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Convenant regionale OGGZ	Verordening leerlingenvervoer gemeente Urk
Algemene verordening Gegevensbescherming (AVG)	Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	Handhavingsuitvoeringsprogramma
Wet Wams		Plan Golfbreker
Wet verplichte meldcode Huiselijk Geweld en kindermishandeling		Bestuursopdracht Veilig uitgaan op Urk
Wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen		Beleidsregels toezicht kinderopvang
Wet langdurige zorg (Wlz)		Addendum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
Wet verplichte ggz (Wvggz)		Sportnota Urk 2019-2022
Zorgverzekeringswet		
Wet Primair Onderwijs		
Wet op de Expertisecentra		
Wet op het voortgezet onderwijs		
Wet Educatie en beroepsonderwijs		
Wet kinderopvang		
Wet Gelijke Behandeling		
Wet Voor en Vroegschoolse Educatie		

gemeente
URK